

JAARRAPPORT 2019

Vereniging VluchtelingenWerk Nederland

Inhoudsopgave Jaarrapport 2019 Vereniging VluchtelingenWerk Nederland

1. Bestuursverslag	2
1.1 Missie en doel	2
1.2 Governance	4
1.3 Verslag Landelijke Raad van Toezicht	9
1.4 Algemene gegevens	10
1.5 Geconsolideerde jaarrekening	11
1.6 Risico's en onzekerheden	12
1.7 Financieel beleid en een effectieve inzet van middelen	13
1.8 Belanghebbenden	14
1.9 Ontwikkelingen gedurende het verslagjaar	17
1.10 Financiën op hoofdlijnen	18
1.11 Doelrealisatie	26
1.12 Verenigingsbegroting 2020	28
2. Geconsolideerde jaarrekening	30
2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2019	30
2.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019	31
2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2019	33
2.4 Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	34
2.4.1 Algemeen	34
2.4.2 Waarderingsgrondslagen en grondslagen van de bepaling van het resultaat	36
2.5 Toelichting op de geconsolideerde balans	40
2.6 Niet in de geconsolideerde balans opgenomen rechten en verplichtingen	46
2.7 Toelichting op de geconsolideerde Staat van Baten en Lasten	47
2.8 Overige toelichtingen	51
2.8.1 Kostenverdeelstaat - Toelichting bestedingen	51
2.8.2 Personeelslasten	51
2.8.3 Gebeurtenissen na balansdatum	55
3. Enkelvoudige jaarrekening	56
3.1 Enkelvoudige Balans per 31 december 2019	56
3.2.1 Enkelvoudige Staat van Baten en Lasten over 2019	57
3.2.2 Bestemming van het resultaat	58
3.3 Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten	59
3.3.1 Waarderingsgrondslagen	59
3.3.2 Toelichting op de enkelvoudige balans	59
3.3.3 Niet in de enkelvoudige balans opgenomen rechten en verplichtingen	66
3.3.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	67
3.4 Gebeurtenissen na balansdatum	77
3.5 Ondertekening jaarrekening	78
4. Overige gegevens	
4.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

1. Bestuursverslag

1.1 Missie en doel

In artikel 3 van de op dertig september 2016 vastgestelde statuten is het doel van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland als volgt omschreven:

- het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens inzetten voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen, door begeleiding en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie en integratie;
- het ondernemen van activiteiten gericht op de bescherming en de belangenbehartiging van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland, maar ook buiten Nederland, met name in Europa;
- het zich, waar plaatselijk of regionaal nodig en/of gewenst voor de uitvoering van het gestelde hierboven, doen inzetten voor overige migranten en
- voorts al hetgeen met het vorenstaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De vereniging tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- het (doen) behartigen van de belangen van asielzoekers en vluchtelingen door bemiddeling en interventies;
- het verlenen van ondersteunende (kennis)activiteiten aan regionale stichtingen ten behoeve van asielzoekers en vluchtelingen;
- het beïnvloeden van het beleid ten aanzien van asielzoekers en vluchtelingen in het kader van de onafhankelijke collectieve belangenbehartiging;
- het (doen) bevorderen van draagvlak voor asielzoekers en vluchtelingen in de samenleving;
- het (doen) uitvoeren van begeleidingstaken in de vorm van directe dienstverlenende activiteiten voor asielzoekers en vluchtelingen;
- het ontwikkelen en voeren van vrijwilligersbeleid en het mogelijk maken van inspraak van vrijwilligers in het beleid;
- het mogelijk maken van inspraak van asielzoekers en vluchtelingen in het beleid;
- het (doen) uitvoeren van de uit artikel 1 lid 12 bedoelde wet- en regelgeving voortvloeiende werkzaamheden en alle andere wettige middelen.

In januari 2018 is het document "Visie en ambitie VluchtelingenWerk 2020" vastgesteld.

Doel van dit document is uiteen te zetten waar de organisatie voor staat, waar ze naartoe wil werken en hoe ze daar wil komen. In 2020 is de voorbereiding gestart om een visiedocument 2025 op te stellen.

VluchtelingenWerk streeft naar een samenleving waarin burgers, rijksoverheid en gemeenten, bedrijven en instellingen zich actief inzetten voor de opvang en integratie van vluchtelingen. Een samenleving die zich openstelt voor opvang en integratie van vluchtelingen, waarin vluchtelingen die mogen blijven de kans krijgen hun leven op te bouwen en in te richten. Een samenleving die gericht is op participatie van vluchtelingen in de maatschappij en waar zelfredzaamheid van vluchtelingen voorop staat. En een samenleving die uitgeprocedeerde asielzoekers ondersteunt bij eventuele terugkeer naar het land van herkomst.

Om dat ideaal te verwezenlijken heeft VluchtelingenWerk de volgende doelstellingen. Deze doelstellingen brengen het ideaal van een verwelkomende samenleving op het gebied van asiel, integratie en draagvlak voor vluchtelingen dichterbij:

- Asielzoekers hebben toegang tot een eerlijke en zorgvuldige asielprocedure in Nederland en in Europa (waaronder bescherming tegen non-refoulement). In de asielprocedure worden beschermingsgronden ruimhartig geïnterpreteerd ('voordeel van de twijfel') in lijn met het Vluchtelingenverdrag.
- Asielzoekers hebben vanaf hun aankomst en gedurende de gehele asielprocedure in Nederland toegang tot adequate en veilige opvangvoorzieningen, zoals onderwijs voor kinderen en jongeren en toegang tot medische en psychosociale zorg.
- Asielzoekers die nog in de asielprocedure zitten, hebben toegang tot taalonderwijs en (vrijwilligers)werk en/of het lopen van een stage ter voorbereiding op een zelfstandig bestaan in Nederland of in het land van herkomst.
- Uitgeprocedeerde asielzoekers die, na een eerlijke en zorgvuldige procedure, geen recht hebben op bescherming in Nederland en terug kunnen keren naar een veilig en stabiel land van herkomst, worden op een humane en waardige wijze hiertoe in staat gesteld. Zij hebben de mogelijkheid om een zelfstandig en veilig bestaan op te bouwen in het land van herkomst.
- Vluchtelingen zijn in staat om, samen met hun gezin, een nieuw leven op te bouwen in Nederland.
- Vluchtelingen leiden een zelfstandig bestaan in Nederland of hebben de mogelijkheid om een zelfstandig bestaan op te bouwen. Zij hebben toegang tot (taal)onderwijs, werk, gezondheidszorg en huisvesting, evenals beschikbare welzijnsvoorzieningen.
- Vluchtelingen en hun gezinsleden zijn in alle fasen van hun verblijf in Nederland actief in contact met andere burgers en maken volop deel uit van de Nederlandse samenleving.
- Burgers, maatschappelijke organisaties, bestuurders en politici staan – als gevolg van het brede draagvlak in de samenleving – positief ten aanzien van juridische bescherming en maatschappelijke participatie van vluchtelingen in Nederland en zetten dit om in concrete acties. Nederlandse bestuurders en politici roepen hier ook toe op in internationale kringen.

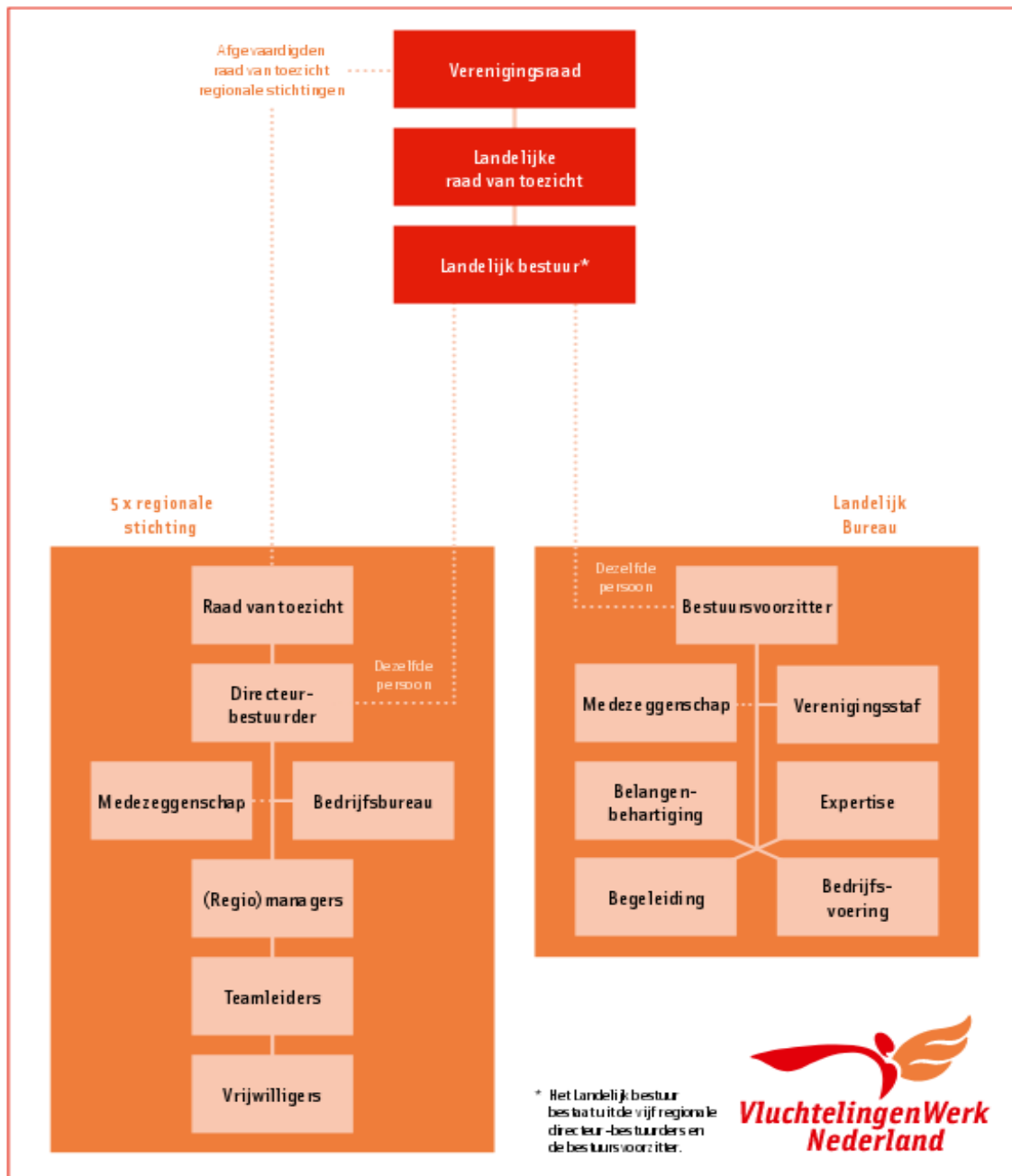
In 2019:

- Heeft VluchtelingenWerk het heugelijke feit gevierd van het 40-jarig bestaan, waarbij de koning aanwezig was op een speciaal hiervoor georganiseerde bijeenkomst voor onze belangrijkste contactpersonen.
- Heeft VluchtelingenWerk bijna 57.000 asielzoekers begeleid bij hun asielprocedure.
- Worden er circa 81.000 vluchtelingen tijdens hun integratie begeleid in de gemeenten.
- Kan VluchtelingenWerk als vrijwilligersorganisatie rekenen op de inzet van ruim 12.500 vrijwilligers.
- Zijn de regionale stichtingen van VluchtelingenWerk actief in 77% van alle gemeenten in Nederland.
- Worden er met hulp van VluchtelingenWerk 1.850 aanvragen voor gezinshereniging gestart en worden vele duizenden andere vluchtelingen geholpen met gezinshereniging die in voorgaande jaren is gestart.
- Beantwoordt de Helpdesk van VluchtelingenWerk ruim 7.700 vragen.
- Organiseert VluchtelingenWerk voor meer dan 550 kinderen diverse vakantieweken.
- Bezoeken 11.000 mensen de Open AZC dag.
- Zijn er circa 64.000 donateurs die het werk van VluchtelingenWerk steunen.
- Vinden 540 vluchtelingen via onze begeleiding een baan of werkervaringsplaats en worden door het project Vluchtelingen Investeren in Participeren (VIP) ruim 600 vluchtelingen voorbereid op de Nederlandse arbeidsmarkt.
- Faciliteren wij zo'n 5.000 ontmoetingen tussen vluchtelingen en Nederlanders tijdens de actie Bakkie Doen? op wereldvluchtelingendag.
- Worden door onze inzet Afghaanse tolken die zich hebben ingezet voor de internationale troepen in Afghanistan beter beschermd.
- Krijgen door onze inzet asielzoekers die door de lange wachttijden soms wel langer dan een jaar in een azc verblijven, toegang tot dezelfde gezondheidszorg als andere azc-bewoners.
- Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het jaarverslag dat te vinden is op de website van VluchtelingenWerk (www.VluchtelingenWerk.nl).

1.2 Governance

VluchtelingenWerk Nederland is een vereniging met leden. De leden zijn de regionale stichtingen. Op 31 december 2019 zijn er vijf regionale stichtingen lid van de vereniging. Elke stichting wordt bestuurd door een directeur-bestuurder, onder toezicht van een (regionale) raad van toezicht. De vijf directeur-bestuurders van de regionale stichtingen vormen samen met de bestuursvoorzitter het landelijk bestuur van de vereniging. De vereniging heeft daarnaast een (landelijke) raad van toezicht en een Verenigingsraad.

Voor de uitvoering van verenigingstaken heeft de vereniging een Landelijk Bureau te Amsterdam. Het Landelijk Bureau staat onder leiding van de bestuursvoorzitter.

1.2.1 Bestuur

Het bestuur van VluchtelingenWerk Nederland bestaat uit de voorzitter en de vijf directeur-bestuurders van de regionale stichtingen. Het bestuur bepaalt het beleid van de vereniging, stelt de financiële richtlijnen vast en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Aan elke bestuurder zijn een of meerdere inhoudelijke portefeuilles toegekend, zoals bijvoorbeeld vluchtelingen, integratie, vrijwilligers, belangenbehartiging, internationaal en bedrijfsvoering. De werkwijze van het bestuur is nader geregeld in een bestuursreglement.

Per 31 december 2019 bestaat het bestuur van de vereniging VluchtelingenWerk Nederland uit de volgende personen:

Naam	Functie	Nevenfunctie
Abdeluheh Choho	Bestuursvoorzitter (in functie vanaf 1 februari 2019)	– Lid talentencommissie, D66 (vanaf september 2019)
Mirjam Huisman	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Zuidwest- Nederland (In functie gedurende heel 2019)	Geen
Martin van Iperen	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Noord- Nederland (In functie gedurende heel 2019)	– Lid Professional Board, masteropleiding Social Work, NHL Stenden & Hanzehogeschool Groningen – Bestuurslid, Refugee Talent Hub
Tineke Parson	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland (In functie gedurende heel 2019)	– Vice-voorzitter en vice- penningmeester, bestuur stichting iMMO (vanaf maart 2019)
Jacqueline de Visser	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Zuid- Nederland (In functie gedurende heel 2019)	Geen
Jan van der Werff	Directeur-bestuurder VluchtelingenWerk Oost- Nederland (In functie gedurende heel 2019)	– Voorzitter, bestuur stichting iMMO (vanaf maart 2019)

Tot 1 oktober 2018 was mevrouw D.E. Manson de bestuursvoorzitter van de vereniging. Zij is per 1 februari 2019 opgevolgd door de heer A. (Abdeluheb) Choho. In de interim-periode is de rol van bestuursvoorzitter bekleed door de heer P. (Piet) de Kroon.

De nevenfuncties van de bestuursleden zijn onbezoldigd. Geen van de nevenfuncties is verbonden aan de hoofdfunctie van de bestuursleden met uitzondering van de twee nevenfuncties bij Stichting iMMO op basis van de statuten (artikel 5.5): slechts personen die bestuurder van VWN zijn of dit tegelijkertijd worden, kunnen tot bestuurslid A van de stichting worden benoemd. De nevenfuncties geven uitdrukking aan de maatschappelijke betrokkenheid van de bestuursleden in brede zin.

1.2.2 Landelijke raad van toezicht

De vereniging heeft een landelijke raad van toezicht. Deze raad van toezicht bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste negen leden. De leden van de landelijke raad van toezicht worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar en kunnen één keer worden herbenoemd. Bij de samenstelling van de raad wordt gewerkt met een rooster van aftreden en actuele profielschetsen.

Per 31 december 2019 bestaat de landelijke raad van toezicht uit de volgende zes personen:

Lid	Functie	Benoemingstermijn, aangetreden	Hoofd- en nevenfuncties
Mevr. W. Sorgdrager	Voorzitter, tevens voorzitter van de Verenigingsraad	Aangetreden: 1 juli 2018 Einde termijn: juni 2022	Nevenfuncties: - Voorzitter Ned. vereniging van bioscopen en filmtheaters; - Voorzitter Nationaal Register Kenniscentrum; - Commissaris Vereniging Hendrick de Keyser; - Voorzitter raad van toezicht Groninger Forum; - Voorzitter raad van toezicht Willem II cultuurcluster Den Bosch; - Voorzitter klankbordgroep onderzoek NIOD e.a. naar politionele acties in Indië/Indonesië; - Voorzitter visitatiecommissie Nederlands
De heer T. Coenen	Vice-voorzitter	Aangetreden: 1 juli 2017 Einde termijn: juni 2021	Hoofd functie: Bestuurder Rutgers Nevenfunctie: Voorzitter van Inspire (voorheen EuroNGO's)
Mevrouw J. Schulp	Lid	Aangetreden: 15 februari 2017 Einde termijn: januari 2021	Hoofd functie: Advocaat, partner bij Lexence advocaten en notarissen Nevenfuncties: - Lid van het College van Afgevaardigden van de Orde van Advocaten Amsterdam - Commissaris van Koninklijk Theater Carré
De heer K. Shahbazi	Lid	Aangetreden: 15 februari 2017 Einde termijn: januari 2021	Hoofd functie: Cultureel psycholoog verbonden aan de Politieacademie Nevenfunctie: Publicist en columnist
Dhr. P. Jacobs	Lid, tevens voorzitter van de Audit Commissie	Aangetreden: 1 maart 2018 Einde termijn: februari 2022	Hoofd functie: - Chief Information Officer van ING Nederland (in functie tot januari 2019) - Partner van McKinsey & Company (in functie vanaf januari 2019)
Mevr. A.E.H. Baltus	Lid, tevens lid van de Audit Commissie	Aangetreden: 1 juli 2018 Einde termijn: juni 2022	Hoofd functie: Burgemeester van Heemskerk Nevenfuncties: - Lid bestuurscommissie Openbare Veiligheid, Veiligheidsregio Kennemerland. - Lid algemeen bestuur Veiligheidsregio Kennemerland. - Voorzitter stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland. - Voorzitter, burgemeesterskring Kennemerland.

De landelijke raad van toezicht is verantwoordelijk voor het vaststellen van een maatschappelijk passende beloning, contractduur, rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van de voorzitter van het bestuur. Zij raadpleegt daarbij de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, de Adviesregeling Beloning directeuren van Goede Doelen Nederland en de Wet Normering Topinkomens (WNT). De Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

Wat betreft de vijf directeur-bestuurders, zijn de betreffende regionale raden van toezicht hiervoor verantwoordelijk. Over de beloning van de directeur-bestuurders wordt verantwoording afgelegd in de jaarrekeningen van de regionale stichtingen en in deze geconsolideerde jaarrekening.

In de statuten is bepaald dat de leden van de raad van toezicht geen beloning voor hun werkzaamheden ontvangen maar wel recht hebben op een vergoeding van de door hun gemaakte kosten, voor zover deze onkosten niet bovenmatig zijn.

Ter vergoeding van de onkosten ontvangen de leden van de raad van toezicht een jaarlijkse forfaitaire onkostenvergoeding van € 1.500,- op basis van de vrijwilligersregeling. Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de leden van de raad van toezicht.

De ontvangen vergoedingen zijn verantwoord in de jaarrekening, paragraaf 2.8.2.

1.2.3 Verenigingsraad

De Verenigingsraad bestaat uit vijf afgevaardigden: één lid uit elke van de vijf regionale raden van toezicht. De Verenigingsraad benoemt de leden van de landelijke raad van toezicht. In 2019 is de Verenigingsraad driemaal bijeen gekomen. De Verenigingsraad heeft het Jaarrapport 2018 (bestuursverslag en geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening) goedgekeurd op 27 juni 2019. De begroting 2020 van de vereniging is op 18 december 2019 goedgekeurd.

Daarnaast heeft de Verenigingsraad in 2019 in haar vergaderingen onder andere separaat aandacht gegeven aan de selectie van één accountant voor de vereniging en stichtingen, aan de werking van de governance-structuur van VluchtelingenWerk Nederland en aan het strategisch financieel beleid.

1.2.4 Klachtenbehandeling

Over alle zaken die betrekking hebben op VluchtelingenWerk Nederland en/of de medewerkers en vrijwilligers kan een klacht worden ingediend. Klachten worden op regionaal niveau in behandeling genomen door zo spoedig mogelijk over te gaan tot bemiddeling en hoor en wederhoor. Indien hiermee de klacht niet naar de tevredenheid van de klager kan worden afgehandeld, is het mogelijk om een officiële klachtenprocedure te starten bij een van de onafhankelijke klachtencommissies binnen de vereniging.

Uit de jaarlijkse inventarisatie komt naar voren dat in 2019 in totaal 40 klachten geregistreerd zijn binnen de vereniging. Veruit de meeste hiervan hadden te maken met moeilijkheden in de omgang tussen vrijwilligers onderling, of tussen vrijwilligers en betaalde medewerkers. Daarnaast zijn er onder andere ook klachten ontvangen over wisselingen van docenten en de groepsgrootte van de inburgeringslessen van cliënten. Deze klachten worden actief bespreekbaar gemaakt, onder andere door de vertrouwenspersonen en klachtcoördinatoren binnen de vereniging, en zo wordt het aantal escalaties zo laag mogelijk gehouden. Hierdoor zijn vrijwel alle klachten via bemiddeling afgehandeld en hebben in 2019 uiteindelijk slechts twee klachten tot een formele klachtenprocedure geleid bij een van de klachtencommissies.

VWN heeft een klokkenluidersregeling en in 2019 zijn geen meldingen gedaan.

1.2.5 Intern en extern toezicht

Het interne toezicht loopt via bestuursbesluiten, een toetsing op financiële aspecten door de financiële auditcommissie van de raad van toezicht, goedkeuring van specifieke besluiten door de raad van toezicht en bespreking van hoofdlijnen in de Verenigingsraad. Een en ander geeft een goede vorm aan de checks en balances binnen de organisatie.

De Ondernemingsraad heeft een eigen functie in het interne toezicht via de in de Wet op de Ondernemingsraden neergelegde bepalingen.

1.2.6 Codes en Richtlijnen

VluchtelingenWerk hanteert de volgende codes en richtlijnen:

- SBF-code voor Goed Bestuur.
- Richtlijn 650 en aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 'kostentoerekening beheer en administratie'.
- Erkenningsregeling Goede Doelen.
- Regeling beloning directeuren van goede doelen.
- Richtlijn Financieel Beheer goede doelen.
- Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik.

1.3 Verslag Landelijke raad van toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de vereniging en de met de vereniging verbonden organisatie. De raad van toezicht bespreekt in ieder geval één keer per jaar tijdens een strategiedag met het bestuur de strategie en de voornaamste risico's verbonden aan de vereniging. Daarnaast heeft de raad van toezicht in 2019 in haar vergaderingen onder andere separaat aandacht gegeven aan de veranderingen in het inburgeringsstelsel, het vraagstuk externalisatie, het vrijwilligersbeleid, het strategisch financieel beleid en de fondsenwervingsstrategie.

De raad van toezicht bespreekt jaarlijks de uitkomsten van de beoordeling door het bestuur van de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen alsmede significante wijzigingen daarin. In 2019 heeft de raad daartoe onder andere de planning en control cyclus besproken.

In juni 2019 heeft de raad van toezicht het jaarrapport 2018 (enkelvoudig en geconsolideerd) ondertekend en in december 2019 de begroting 2020 (enkelvoudig en geconsolideerd) goedgekeurd.

Andere onderwerpen die in 2019 tijdens de vergaderingen van de landelijke raad van toezicht zijn behandeld zijn onder andere de informatiebeveiliging en de AVG-implementatie en de selectie van één accountant voor de vereniging en stichtingen. Ook is de werking van de governance-structuur van VluchtelingenWerk Nederland onderzocht en besproken. De raad van toezicht heeft in 2019 zes keer vergaderd.

De voorzitter van de raad van toezicht ziet er op toe dat de bestuurders van de vereniging jaarlijks worden beoordeeld op hun functioneren m.b.t. de landelijke verenigingstaken. Ten aanzien van het eigen functioneren heeft de raad van toezicht over het jaar 2019 een zelfevaluatie gedaan. Tevens hebben de raad van toezicht en het bestuur een evaluatiegesprek gevoerd over het wederzijds functioneren in 2019.

De raad van toezicht heeft een vaste commissie, te weten de financiële auditcommissie. De algemene taak van de financiële auditcommissie is het voorbereiden van de besluitvorming van de raad van toezicht op het specifieke werkterrein van de commissie, met als doel de raad van toezicht te ondersteunen in zijn toezichthoudende taken en verantwoordelijkheden op het gebied van financiën en interne beheersing van de organisatie. De financiële auditcommissie is in 2019 vier keer bijeen gekomen.

1.4 Algemene gegevens

Statutaire naam:	Vereniging VluchtelingenWerk Nederland
Adres:	Surinameplein 122 1058 GV Amsterdam
Kamer van Koophandel:	nummer 40532333
datum oprichting:	19 september 1979
laatste statutenwijziging:	30 september 2016
URL/internet adres:	www.VluchtelingenWerk.nl
Informatie	info@VluchtelingenWerk.nl
Telefoon:	020-3467200

1.5 Geconsolideerde jaarrekening

In de geconsolideerde jaarrekening van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland worden de financiële gegevens van de vijf regionale stichtingen, zijnde de leden van de vereniging, samengevoegd met de gegevens van het landelijk bureau. De regionale stichtingen zijn zelfstandige rechtspersonen en leggen over hun eigen beleid verantwoording af in een separate jaarrekening en jaarverslag. De gegevens van het landelijk bureau zijn opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening (hoofdstuk 3).

Per 15 maart 2019 is Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (iMMO) verbonden aan de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland (VWN). Statutair is vastgelegd dat het bestuur van iMMO steeds zal bestaan uit twee bestuursleden welke gelijktijdig bestuurder van VWN zijn en één ander bestuurslid. De jaarrekening van iMMO zal in de jaarrekening van VWN geconsolideerd worden op basis van de bepalingen in RJ-Richtlijn 217, onderdeel 3 (“consolidatiekring”).

In samengevatte vorm zien de geconsolideerde balans 2019 en de geconsolideerde exploitatierekening (Staat van baten en lasten) 2019 er als volgt uit:

BALANS (per 31 december)

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa	2.469	3.184
Vlottende activa	36.636	43.274
Totaal Activa	39.105	46.458
PASSIVA		
Reserves en fondsen	22.122	23.697
Voorzieningen	2.037	2.261
Kortlopende schulden	14.946	20.500
Totaal Passiva	39.105	46.458

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2019	2018
BATEN	80.175	88.998
LASTEN	82.050	93.642
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-1.875	-4.644
Mutatie bestemmingsreserves en -fondsen	2.555	2.682
Resultaat na mutatie bestemmingsreserves en -fondsen	680	-1.962

1.6 Risico's en onzekerheden

VluchtelingenWerk heeft met haar activiteiten op het gebied van begeleiding van vluchtelingen, gezinshereniging, inburgering, integratie en meer, voortdurend te maken met groei- en krimp situaties. Het eigen vermogen van VluchtelingenWerk is nodig en voldoende om aan die schommelingen het hoofd te bieden. VluchtelingenWerk houdt een algemene reserve (continuïteitsreserve) aan om bij abrupte inkomstenschommelingen de activiteiten te kunnen voortzetten. De branchevereniging Goede Doelen Nederland en het Centraal Bureau Fondsenwerving hanteren een maximumnorm van 150% van de uitvoeringskosten. VluchtelingenWerk blijft daar met haar algemene reserve ruim onder.

VluchtelingenWerk heeft met ministeries, gemeenten en andere instellingen een bekostigings- of subsidierelatie. Dit brengt onzekerheden met zich mee, omdat niet in alle gevallen sprake is van meerjarige afspraken.

De eigen fondsenwerving, opbrengsten uit donaties, legaten en giften, kunnen fluctueren door veranderende sentimenten in de samenleving. Ten aanzien van de donateurs is er sprake van een autonoom risico (de bereidheid om te doneren kan omlaag gaan in de komende jaren zonder aanwijsbare redenen).

Het aanhouden van reserves op een spaarrekening brengt niets op en kost in sommige gevallen zelfs geld. Daarom heeft VluchtelingenWerk een deel van haar reserves ondergebracht bij een professionele vermogensbeheerder. We verwachten hierop een jaarlijks rendement, maar we begroten de mogelijke opbrengsten conservatief. Er is sprake van een koersrisico op de beleggingen.

In 2018 heeft VluchtelingenWerk voor de vereniging een actualisatie gemaakt van de risicoanalyse, deze is op 6 maart 2018 vastgesteld door het bestuur. Er is een indeling gemaakt naar de volgende risicofactoren: ten aanzien van de donateurs, fondsen en bedrijven, betreffende de baten, betreffende de lasten, betreffende de privacy, betreffende de beleggingen en betreffende imago-factoren. Naast de risico's zijn ook de mogelijke mitigaties in beeld gebracht. Er zijn in 2019 geen aanleidingen geweest om de risicoanalyse aan te passen. In 2020 wordt een actualisatie opgesteld.

De conclusie is dat de hoogte van de algemene reserve voldoende is voor de in beeld gebrachte en gekwantificeerde risico's.

Eind 2019 heeft de regionale stichting Oost Nederland vanwege een krappe liquiditeitspositie een ondersteuningsverzoek ingediend bij de Vereniging. Dit verzoek is vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de landelijke raad van toezicht en de verenigingsraad in december 2019. Het landelijk bureau heeft door Oost in 2019 verrichte werkzaamheden eerder uitbetaald (in december 2019) en heeft uitstel verleend voor het betalen van ICT-facturen aan het landelijk bureau. Oost Nederland heeft een herstelplan opgesteld waarop maandelijks monitoring plaatsvindt door het bestuur van de vereniging. De ondersteuning is tijdelijk en kan in de loop van 2020 worden beëindigd.

In april 2020 heeft ook de regionale stichting Noord Nederland een ondersteuningsverzoek ingediend bij de Vereniging vanwege een krappe liquiditeitspositie. Besluitvorming in de landelijke raad van toezicht en verenigingsraad wordt in juni 2020 verwacht, ook in samenhang met de effecten van het Corona-virus.

Het Corona-virus en de maatregelen die de overheid in maart 2020 heeft aangekondigd zullen een negatief effect hebben op de financiële positie en wordt aangemerkt als een gebeurtenis na balansdatum. Zo zijn de klassikale inburgeringslessen en trainingen tijdelijk gestopt waardoor er geen baten gegenereerd worden, terwijl sommige kosten doorlopen. De overige dienstverlening wordt zoveel als mogelijk in aangepaste vorm gaande gehouden. Er worden diverse maatregelen genomen om de kosten te verminderen en de daling van baten te remmen, waarbij ook een beroep zal worden gedaan op de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW). De liquiditeitsprognose wordt frequent geactualiseerd om te beoordelen of deze in gevaar komt. Op geconsolideerd niveau is er in 2020 naar verwachting voldoende financiële buffer om de verwachte effecten van het Corona-virus op te vangen waarmee de continuïteitsveronderstelling gerechtvaardigd is.

1.7 Financieel beleid en een effectieve inzet van middelen

Het strategisch financieel beleid is gericht op het realiseren van de doelstellingen van het (strategisch) beleid van VluchtelingenWerk Nederland, de levensvatbaarheid en de continuïteit van de organisatie en rust derhalve op drie pijlers:

- het borgen van de continuïteit op korte en lange termijn,
- het managen van risico's,
- het goed beheren van de financiële middelen op korte en lange termijn.

Voor deze drie pijlers geldt steeds: meten, monitoren en controleren.

De kern van het strategisch financieel beleid is om de continuïteit van VluchtelingenWerk te borgen via meerjarige begrotingsspelregels met drie financiële ankerpunten t.b.v. een gezonde financiële situatie (meerjarig gezonde balans, gezonde winst- en verliesrekening en gezonde kasstromen), te weten:

- a) Solvabiliteit o.b.v. continuïteitsreserve: ten minste 25% van balanstotaal
- b) Current ratio: ondergrens van 1,2
- c) Sluitende begroting: waarbij de baten structureel (minimaal) gelijk zijn aan de lasten en waarbij voldoende speling is opgebouwd om tegenvallers te kunnen opvangen.

Een effectieve inzet van middelen wordt gestuurd door een goede planning- en control cyclus. Deze cyclus start met de opstelling van jaarplannen waarin de strategische doelstellingen uit de meerjarige beleidsvisie worden vertaald naar concrete activiteiten. Per activiteit wordt de inzet van medewerkers begroot met de daarbij behorende financiële middelen. VluchtelingenWerk wil haar middelen besteden aan haar doelstellingen en daarom is het streven het financiële resultaat rond de nul te houden. Gelet op de veelheid en complexiteit van de activiteiten van VluchtelingenWerk moet bedacht worden dat een geringe afwijking van 1 à 2 %, een financieel effect (positief of negatief) in absolute zin van € 1 à € 2 miljoen kan hebben.

Het landelijk bestuur stelt de begroting van de vereniging (enkelvoudig en geconsolideerd) vast en de landelijke Raad van Toezicht en de Verenigingsraad hebben een goedkeuringspositie. Voor de jaarrekening geldt dat het bestuur en de landelijke Raad van Toezicht de opgemaakte jaarrekening voor akkoord tekenen en de Verenigingsraad de jaarrekening goedkeurt. Het bestuur, de Raad van Toezicht en de Verenigingsraad houden gedurende het jaar de vinger aan de pols via de financiële uitvoeringsrapportages.

VluchtelingenWerk verantwoordt de kosten van beheer en administratie apart. Onder deze kosten vallen onder meer: de kosten van het bestuur, secretariaten, financiën, ICT, huisvesting, personeelszaken en facilitair beheer. De norm voor de kosten van beheer en administratie is door VluchtelingenWerk zelf gesteld op 10% van de totale kosten van VluchtelingenWerk. In de visie van VluchtelingenWerk is dit cijfer een correcte balans tussen de wens om zoveel mogelijk middelen aan te wenden voor de doelstellingen en daarnaast voldoende waarborgen te bieden voor een efficiënte en kwalitatief goede organisatie.

1.8 Belanghebbenden

VluchtelingenWerk vindt het belangrijk om vluchtelingen, vrijwilligers, donateurs, medewerkers, politici, subsidiënten, advocaten en andere belanghebbenden bij haar werk te betrekken. Daartoe worden onder meer congressen, workshops en expertmeetings georganiseerd. Doel daarvan is als belangenbehartiger een platform te bieden voor maatschappelijke discussie en open te staan voor externe ontwikkelingen en invloeden.

Vluchtelingen

Tijdens alle fasen van de asielprocedure en tijdens hun integratie in de Nederlandse samenleving hebben vrijwilligers en medewerkers van VluchtelingenWerk intensief persoonlijk contact met asielzoekers en vluchtelingen. De organisatie onderhoudt contacten met vluchtelingenorganisaties en met netwerken van vluchtelingen. Ook zijn er nauwe contacten met vergelijkbare organisaties in het buitenland.

Vrijwilligers

Vrijwilligers verwezenlijken de missie van VluchtelingenWerk en worden daarbij ondersteund door beroepskrachten. Zij zorgen ervoor dat we een open en gastvrij land zijn voor mensen op de vlucht. Ze zijn er met raad en daad in alle fasen van de asielprocedure tot en met het zelfredzaam worden. Kortom, vrijwilligers van VluchtelingenWerk zijn goud waard voor de vluchtelingen en voor de samenleving. VluchtelingenWerk heeft een uitgebreid aanbod ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van haar medewerkers. Met de digitale nieuwsbrief "Compact" en via intranet worden de vrijwilligers op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen op het werkterrein. Zij worden betrokken bij het beleid van de organisatie middels inspraakorganen en een online panel. De digitale databank Vluchtweb vormt een onmisbare bron van informatie over asiel en integratie. Tevens is er op het Landelijk Bureau op alle werkdagen een Helpdesk die vrijwilligers ondersteunt met advies en informatie. Ook advocaten en andere rechtshulpverleners maken gebruik van deze faciliteiten.

Donateurs

VluchtelingenWerk is voor een belangrijk deel afhankelijk van de bijdragen van particuliere donateurs. Deze inkomsten zorgen ervoor dat de organisatie onafhankelijk kan blijven opereren als belangenbehartiger van vluchtelingen. Donateurs van VluchtelingenWerk worden op verschillende wijzen geïnformeerd over en betrokken bij activiteiten van VluchtelingenWerk. Zij ontvangen onder meer (email)nieuwsbrieven en op aanvraag het VluchtelingenWerk magazine met informatie over de besteding van hun bijdragen. Daarnaast worden donateurs ook uitgenodigd actief mee te doen aan acties voor vluchtelingen of ter bevordering van het draagvlak voor vluchtelingen. Ook organiseren wij bijeenkomsten voor onze donateurs.

Subsidiënten

Verschillende overheden en fondsen maken het werk van VluchtelingenWerk mogelijk door daarvoor middelen beschikbaar te stellen. VluchtelingenWerk is een belangrijke beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. Er worden subsidies ontvangen van de ministeries van Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarnaast zijn er inkomsten van de Raad voor de Rechtsbijstand en projectfinancieringen. Aan al deze subsidiënten wordt conform de daarvoor geldende richtlijnen gerapporteerd over de bestedingen van deze gelden. Regelmatig vindt ook overleg plaats met de betrokken subsidiënten.

Adviescommissies

VluchtelingenWerk heeft een vluchtelingenadviesraad, een adviescommissie Opvang & Integratie en een adviescommissie Asiel. Hierin hebben externe deskundigen en vluchtelingen zitting.

Vluchtelingenadviesraad (VAR)

VluchtelingenWerk Nederland heeft een Vluchtelingenadviesraad (VAR) die gevraagd en ongevraagd advies en input geeft aan het bestuur van de vereniging. Begin 2019 heeft de VAR drie hoofdonderwerpen benoemd waar zij zich in de gesprekken met het bestuur op richt. Dit zijn: de Stelselwijziging Inburgering (Wet Koolmees), de Vluchteling Centraal, en Draagvlak en Beeldvorming. Deze hoofdonderwerpen zijn op alle vergaderingen besproken.

In 2019 is de VAR vier keer bijeen gekomen voor reguliere vergaderingen, één keer voor een extra bijeenkomst in het kader van de stelselwijziging inburgering, en één keer voor een extra bijeenkomst in het kader van Vluchteling Centraal. Tot slot is er een jaarlijks terugkerend gesprek geweest tussen de Landelijke Raad van Toezicht en (een afvaardiging van) de VAR.

Naast de drie hoofdonderwerpen heeft de VAR het bestuur onder meer input gegeven over de nieuwe website www.forrefugees.nl, de lange wachttijden in de asielprocedure en beleidsbeïnvloeding hierop, het voorlichtingsproject Bekend Maakt Bemind, en de toenemende aantallen Venezolaanse vluchtelingen in het Caraïbisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Verder is in 2019 de samenwerking en synergie tussen de VAR en het bestuur geëvalueerd met als belangrijkste uitkomst dat het bestuur grote meerwaarde hecht aan de adviezen en input van de VAR.

De VAR heeft in 2019 afscheid genomen van één lid na het aflopen van diens zittingstermijn en er zijn vijf nieuwe leden toegetreden.

Adviescommissie Opvang & Integratie

De Commissie Opvang & Integratie is in 2019 van start gegaan met 7 nieuwe leden en bestond heel 2019 uit 13 leden. Prof. dr. Jaco Dagevos is de voorzitter van de commissie. Ieder lid brengt zijn eigen expertise ten aanzien van de onderwerpen opvang en integratie met zich mee. De leden zijn veelal werkzaam in de wetenschap, onderzoek, bij gemeenten of andere maatschappelijke organisaties. De vergadering wordt altijd bijgewoond door een vaste vertegenwoordiger van het bestuur van VluchtelingenWerk, zodat de bestuurder de inbreng van de commissie direct meekrijgt en ook nog kan bespreken. De commissie is drie keer bij elkaar gekomen. Het betrof twee reguliere vergaderingen en een extra ingelaste vergadering die geheel gewijd was aan de nieuwe wet inburgering. Bij de reguliere vergaderingen stonden onder andere de volgende onderwerpen op de agenda: het voorstel tot verkorten van de geldigheidsduur van de vbta (vergunning bepaalde tijd asiel) van 5 naar 3 jaar, bestuursprioriteit Vluchteling centraal, de evaluatie van de Integratie Barometer en het opstarten van een onderzoek naar maatschappelijke begeleiding.

Adviescommissie Asiel

De bestuursadviescommissie Asiel is in 2019 tweemaal regulier bijgekomen. De commissie stond ook in 2019 onder voorzitterschap van Mr. Rob Hamerslag. Gedurende het jaar is één lid gestopt, wegens te drukke overige werkzaamheden. Tijdens de eerste bijeenkomst maakten de commissie en de nieuwe bestuursvoorzitter kennis met elkaar. Er werden gedurende het jaar de volgende inhoudelijke onderwerpen ter bespreking geagendeerd: maatregelen regeerakkoord (met name beperking rechtsbijstand en terugbrengen herbeoordelingstermijn van 5 naar 3 jaar), wachttijden asielpcedure, het rapport Commissie Van Zwol, de afsluitingsregeling kinderregeling / "kinderpardon", veiligheidssituatie Syrië en beleid Syrië, interne visiedocumenten "opvang" en "terugkeer". Bij de bijeenkomsten waren beleidsmedewerkers van het Landelijk Bureau aanwezig die de inbreng van commissie hebben verwerkt bij hun lobby. De commissie adviseerde formeel over de inzet van VluchtelingenWerk op het terugdringen van de wachttijden. Ook is de Commissie gevraagd aanbevelingen mee te formuleren op een rapport inzake de situatie in Griekenland, dat de Radboud Universiteit heeft uitgevoerd in opdracht van VluchtelingenWerk.

Bedrijfsleven

Mede mogelijk gemaakt door de steun van de NPL heeft VluchtelingenWerk een netwerk van medewerkers die zich richten op de samenwerking met bedrijven. Bedrijven hebben vacatures, vluchtelingen zoeken werk of een stageplek. Onderling kunnen bedrijven en vluchtelingen elkaar maar moeilijk vinden. En als dat al lukt blijkt het voor vluchtelingen vaak moeilijk een baan te behouden. Via meet&greet en via samenwerking met organisaties als de Refugee Talent Hub vergemakkelijkt VluchtelingenWerk de zoektocht naar baan of medewerker.

Met de in het project VIP uitgewerkte methodiek (een project medegefinancierd door EU-fonds AMIF) bieden we vluchtelingen ondersteuning bij de voorbereiding op een baan. We bieden bedrijven ondersteuning met jobcoaches op de werkvloer. Afhankelijk van het soort bedrijf en de vraag die bij hen speelt bieden we aangepaste inzet zoals 'Bakkie doen?', een training interculturele communicatie, werving via een meet&greet. We zetten samenwerking met bedrijven als NS en Connexion voort en vergroten de netwerken met andere bedrijven.

Zie ook: <https://www.VluchtelingenWerk.nl/steun-ons/bedrijven>

1.9 Ontwikkelingen gedurende het verslagjaar

In 2019 is het Kabinet Rutte er nauwelijks in geslaagd maatregelen uit het regeerakkoord met betrekking tot vluchtelingen in te voeren. De nieuwe wet inburgering is nog in ontwikkeling, het programma 'Flexibilisering van de asielketen' studeert op maatregelen, de 'commissie Van Zwol' doet nog eens onderzoek. Er zijn veel maatregelen in voorbereiding die allemaal van grote invloed kunnen zijn voor de mate waarin asielzoekers een beroep kunnen doen op bescherming en waarop vluchtelingen in Nederland kunnen participeren.

Dit vraagt veel voorbereiding en investering van VluchtelingenWerk op alle niveaus en alle regio's. VluchtelingenWerk bereidt zich voor op de nieuwe wet inburgering met eigen projecten en door samenwerking te zoeken met gemeenten die pilots starten.

In de asielprocedure wordt onder politieke druk sterk ingezet op het zogeheten 'sporenbeleid'. De IND moet alle energie en tijd steken in het snel afhandelen van 'kansarme' asielverzoeken. Deze groep is slechts tussen de 15 en 20% van het totaal aantal asielaanvragen, maar slokt een onevenredig groot deel van de capaciteit van de IND op. Mede hierdoor lopen de wachttijden in de asielprocedure verder op. Met name de groep asielzoekers die hier een verblijfsvergunning krijgt, uit landen als bijvoorbeeld Syrië, Jemen, Eritrea, wordt de dupe van de lange wachttijden.

VluchtelingenWerk laat geen gelegenheid onbenut om suggesties te doen voor het verbeteren van de opvangomstandigheden en het wegwerken van de achterstanden in de asielprocedure en doet daar ook concrete voorstellen voor, zoals het afschaffen van Dublin-claims voor veilige landen. Zowel in Europa als in Nederland staat het draagvlak voor opvang en bescherming van vluchtelingen onder druk, de toon in het debat verhardt nog verder.

Binnen de organisatie zetten we conform visie 2020 de innovatie voort richting het slagvaardiger maken van de organisatie en het vernieuwen van vrijwilligersbeleid. Een van de resultaten van toewerken naar een slagvaardiger organisatie betreft de instelling van verenigingsbrede overleggen op MT-niveau op de hoofdthema's asiel, integratie en bedrijfsvoering. Ook zijn we gestart met trainees en het op meerdere plekken in de organisatie inzetten van vluchtelingen.

1.10 Financiën op hoofdlijnen

De begroting 2019 is opgesteld in turbulente tijden en was daardoor omgeven met onzekerheidsmarges. De geconsolideerde begroting is op 20 februari 2019 vastgesteld door het bestuur en op 27 februari 2019 goedgekeurd door de landelijke Raad van Toezicht en de verenigingsraad.

Het begrote saldo van baten en lasten (vóór mutaties op bestemmingsreserves en -fondsen) was € 2.545.000 negatief. Uiteindelijk is in deze jaarrekening een negatief saldo van baten en lasten van € 1.875.000 bereikt en dat is € 670.000 beter dan begroot. Deze verbetering van circa € 0,7 miljoen bestaat uit diverse plussen en minnen. De belangrijkste verschillen worden hier benoemd. Het resultaat op inburgeringsactiviteiten is circa € 1,9 miljoen lager uitgekomen dan de begroting, voornamelijk door een daling van deze inburgeringsactiviteiten die direct invloed heeft op de omzet en met vertraging effect heeft op de kosten (personeel en huur). De verbeteringen ten opzichte van de begroting zijn: hogere inkomsten uit Fondsenwerving particulieren en organisaties zonder winststreven (€ 0,7 miljoen), lagere kosten werkorganisatie en lagere activiteitskosten (€ 1,5 miljoen) en hoger resultaat op beleggingen (€ 0,4 miljoen).

Het begrote resultaat na mutaties op de bestemmingsreserves en – fondsen was € 742.000 positief. In de jaarrekening is dit resultaat uitgekomen op € 680.000 en dit is € 62.000 lager dan begroot. Per saldo is in 2019 ten opzichte van de begroting circa € 0,7 miljoen minder ingezet vanuit bestemmingsreserves en -fondsen, zodat voor toekomstige jaren meer beschikbaar blijft. De bestemmingsreserves en –fondsen zijn in “goede tijden” opgebouwd en worden bewust ingezet. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 680.000 is toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

De continuïteitsreserve is bedoeld voor het opvangen van onverwachte tegenvallers. De continuïteitsreserve is ultimo 2019 na de hiervoor genoemde toevoeging gestegen tot € 13.224.000. Dit is 34% van het balanstotaal (solvabiliteit), waarmee de doelstelling van 25% is behaald. De solvabiliteit rekening houdend met de bestemmingsreserves en -fondsen is ultimo 2019 57%.

De continuïteitsreserve en bestemmingsreserve en -fondsen zijn grotendeels in liquide vorm aanwezig. Per jaareinde bedragen de liquide middelen € 18.086.000. Als maatstaf voor de liquiditeit hanteert VluchtelingenWerk de current ratio. De current ratio exclusief de effectenportefeuille per 31-12-2019 is 2,02, waarmee de doelstelling van 1,2 is behaald. Inclusief effecten is de current ratio 2,45.

Door het negatieve saldo van baten en lasten 2019 is de liquiditeit van VluchtelingenWerk gedaald. Ondanks deze daling beschikt VluchtelingenWerk over een gezonde balans, zoals blijkt uit bovengenoemde solvabiliteit en liquiditeit. Gezien de krimp in activiteiten is het echter noodzakelijk scherp op zowel de kosten als de baten te blijven sturen om de balans in de toekomst gezond te houden.

Belangrijke oorzaken voor de negatieve resultaatontwikkeling zijn de daling van het aantal vluchtelingen en teruggelopen omzet op inburgering, waarbij de opbrengsten meer dalen dan de kosten, mede door een vertragingseffect in het verlagen van de personele bezetting. Ten opzichte van de realisatie 2018 zijn de baten met € 8.823.000 (9,9%) gedaald en het is gelukt de kosten in een grotere mate te laten dalen; ten opzichte van 2018 zijn de lasten gedaald met € 10.857.000 (11,6%). VluchtelingenWerk Nederland wist in 2019 circa 92% van haar baten te besteden aan activiteiten die betrekking hadden op haar doelstellingen.

<u>BATEN</u>	Uitkomst 2019	Vershil in %	Uitkomst 2018
Baten van particulieren	6.374	14%	5.575
Baten van bedrijven	100	-23%	130
Baten van loterijorganisaties (NPL)	10.001	0%	10.000
Baten van subsidies van overheden	49.525	-5%	52.403
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.437	50%	1.628
Totaal van de geworven baten	68.437	-2%	69.736
Baten inburgering	11.316	-39%	18.498
Overige baten	422	-45%	764
Som van de baten	80.175	-10%	88.998

BATEN

Baten van particulieren

VluchtelingenWerk is voor een belangrijk deel afhankelijk van de bijdragen van particuliere donateurs. Deze inkomsten zorgen ervoor dat de organisatie onafhankelijk kan blijven opereren als belangenbehartiger van vluchtelingen. Donateurs van VluchtelingenWerk worden op verschillende wijzen geïnformeerd over en betrokken bij activiteiten van VluchtelingenWerk. Zij ontvangen onder meer (email)nieuwsbrieven en op aanvraag het VluchtelingenWerk magazine met informatie over de besteding van hun bijdragen. Daarnaast worden donateurs ook uitgenodigd actief mee te doen aan acties voor vluchtelingen of ter bevordering van het draagvlak voor vluchtelingen. Na de spectaculaire groei van het aantal donateurs in 2015 en 2016 tot 67.500 schommelt het donateurenbestand licht: circa 64.000 mensen in 2017, 65.000 mensen in 2018 en 64.000 in 2019. Het merendeel van de donaties, giften en nalatenschappen kreeg van de gever een algemene bestemming.

Baten van bedrijven

In 2019 versterken we de samenwerking met bedrijven onder andere om vluchtelingen aan werk te helpen, bijvoorbeeld via werkervaringsplaatsen. We werken onder meer samen met Manpower, Canon Océ, Makro en Hilton Hotels.

Baten van organisaties zonder winststreven

VluchtelingenWerk krijgt regelmatig bijdragen van het Oranjefonds, Adessium, de RabobankFoundation, Porticus en het VSB-fonds.

Baten uit loterijorganisaties, Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij is sinds haar oprichting in 1989 van grote betekenis voor VluchtelingenWerk. Zij is een voornamelijk financier van de vereniging inclusief de regionale stichtingen en draagt in belangrijke mate bij aan de onafhankelijkheid van VluchtelingenWerk.

De Nationale Postcode Loterij steunt ons werk ook door in televisieprogramma's zoals Miljoenenjacht, Eén tegen 100 en Koffietijd aandacht te besteden aan vluchtelingen en VluchtelingenWerk. De Nationale Postcode Loterij is in 1989 opgericht om goede doelen te steunen. Inmiddels spelen 2,9 miljoen Nederlanders mee. Zij maken elke maand kans op honderdduizenden prijzen. De helft van ieder lot van de Nationale Postcode Loterij gaat rechtstreeks naar goede doelen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, natuurbescherming en projecten gericht op mensenrechten en sociale cohesie. Sinds de oprichting van de Nationale Postcode Loterij is er circa € 6 miljard aan goede doelen gegeven.

VluchtelingenWerk is al sinds het begin beneficiënt van deze loterij. VluchtelingenWerk besteedt de giften aan het behartigen van de belangen van vluchtelingen tijdens hun asielprocedure en hun integratie in Nederland en maakt het mogelijk dat VluchtelingenWerk een onafhankelijke positie blijft houden.

In 2019 heeft VluchtelingenWerk een reguliere bijdrage van € 8 miljoen ontvangen, aangevuld met een voor de periode 2018 tot en met 2022 extra bijdrage van € 2 miljoen.

Subsidies van overheden

VluchtelingenWerk Nederland heeft een structurele subsidierelatie met de ministeries van Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Jaarlijks wordt op aanvraag van VluchtelingenWerk een subsidiebeschikking afgegeven op basis van het werkplan en de begroting. Met de Raad voor Rechtsbijstand wordt eveneens een structurele subsidierelatie onderhouden.

Om de activiteiten van VluchtelingenWerk in de centrale opvanglocaties, gericht op voorlichting en begeleiding gedurende de asielprocedure, te kunnen financieren kent JenV meerdere subsidies toe:

- gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies ter ondersteuning aan de begeleiding van asielzoekers. Voor deze steunfunctie is een subsidie toegekend van € 1.444.000
- voor de begeleiding van asielzoekers in de eerste fase van de asielprocedure, de tijdelijke noodvoorzieningen en de vrijheidsbeperkende locaties is € 6.325.000 toegekend.
- voor de tolkdiensten werd € 2.130.000 gesubsidieerd door DRV.

In totaal dus € 9.899.000 vanuit het ministerie van JenV.

De subsidie van het ministerie van SoZaW is gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies aan vrijwilligers en betaalde medewerkers, die toegelaten vluchtelingen begeleiden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving. Voor de Steunfunctie is in 2019 een subsidie toegekend van € 1.030.000.

Met de Raad voor Rechtsbijstand is een overeenkomst gesloten voor het verlenen van rechtsbijstand aan vluchtelingen in de eerste fase van de asielprocedure. De bijdrage van de Raad is in 2019 € 1.179.000 geweest.

De belangrijkste financiers van de activiteiten op regionaal en lokaal niveau zijn de gemeenten. Alle regionale stichtingen van VluchtelingenWerk worden door een groot aantal gemeenten binnen hun verzorgingsgebied gesubsidieerd. Ruim 280 van de in totaal 363 gemeenten (dus zo'n driekwart) hebben een relatie met VluchtelingenWerk. De gebruikelijke gang van zaken is dat de regionale stichting activiteiten uitvoert op het terrein van de integratie en dat zij de daarvoor gemaakte kosten vergoed krijgt. De opbrengsten uit gemeentesubsidies zijn met ruim 10% gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Deze daling is een gevolg van de teruglopende taakstellingen en daarmee ook de aantallen cliënten die in de gemeenten zijn ondergebracht. Daarnaast is in 2019 sprake van aflopende trajecten van cliënten die in 2016 en begin 2017 zijn ingestroomd. De meeste trajecten variëren van 12 maanden tot 24 maanden.

Ook van enkele provinciale overheden werd een bijdrage ontvangen voor een bedrag van € 13.000.

Alle subsidies uit de EU betreffen projecten met een looptijd van meer dan een jaar. De baten worden toegerekend naar rato van de subsidiabele prestaties en gemaakte kosten.

Baten inburgering

Inburgering is een belangrijk onderdeel van de activiteiten van VluchtelingenWerk. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk zelf inburgeringscursussen aan, gegeven door bevoegde docenten.

De baten uit inburgering zijn sterk gedaald met 39%; nominaal gaat het om een daling van € 7.182.000. De daling wordt veroorzaakt door krimp in de instroom van inburgeringsplichtigen en aflopende trajecten die in de piekperiode 2016 en begin 2017 zijn gestart. Het is moeilijk gebleken om de daling van de baten van inburgering tijdig op te vangen door het verlagen van de kosten van inburgering. Deze zijn namelijk met 28% gedaald. Met name bij regionale stichtingen die de inburgeringsactiviteiten zelf uitvoeren met medewerkers in plaats van uitbesteding aan externen is sprake van een vertragingseffect bij de kostenverlaging. In 2020 is extra aandacht vereist om het resultaat op inburgering te verbeteren.

Overige baten

De overige baten bestaan voornamelijk uit rentebaten en baten uit beleggingen. Het resultaat uit beleggingen heeft zich in relatie tot het belegd vermogen, de afgelopen vijf jaren als volgt ontwikkeld. Deze cijferopstelling is conform de Richtlijn Financieel Beheer van de Vereniging Goede Doelen Nederland. Waardeveranderingen van de effecten zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	2019	2018	2017	2016	2015
Obligatierente	111	104	109	120	138
Dividend	43	48	65	50	38
Gerealiseerd koersresultaat	31	-67	10	45	86
Ongerealiseerd koersresultaat	335	-309	21	-24	-73
Bruto beleggingsresultaat	520	-224	205	191	189
Kosten beleggingen	37	37	33	48	54
Netto beleggingsresultaat	483	-261	172	143	135
Rendement beleggingen	8,1%	-4,2%	2,9%	2,5%	2,3%
Beleggingen ultimo boekjaar x € 1.000					
– obligaties beursgenoteerd	4.503	4.269	4.242	4.050	3.976
– aandelen beursgenoteerd	1.507	1.670	1.837	1.865	1.835
– geldmarkt	428	18	67	38	2
Totaal	6.438	5.957	6.146	5.953	5.813

Over 2019 heeft er een evaluatie van het beleggingsbeleid plaatsgevonden. Het beleggingsbeleid is ongewijzigd vastgesteld door het bestuur in haar vergadering van 3 maart 2020 en goedgekeurd door de raad van toezicht van 25 maart 2020.

Het beleggingsbeleid is gericht op vermogensaanwas en inkomen uit het vermogen.

VluchtelingenWerk heeft een overeenkomst van vermogensbeheer met Van Lanschot. Deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd, maar is tussentijds opzegbaar met inachtneming van een redelijke termijn.

Er is sprake van een defensief beleggingsprofiel bij VluchtelingenWerk; het risicoprofiel is daarom laag. De gehanteerde mix van obligaties (70%) en aandelen (30%) is hiervan een uitdrukking.

Binnen dit profiel wordt 70%, met een marge van plus en minus 10%-punt, van het belegd vermogen aangehouden in obligaties ("vastrentende waarden"). De andere 30% (eveneens met een marge van plus en minus 10%-punt) van het belegde vermogen wordt aangehouden in aandelen ("zakelijke waarden"). De beleggingshorizon is langer dan vijf jaar. Alle effecten zijn beursgenoteerd.

Binnen deze verdeling geldt aanvullend het volgende:

- Maximaal 10% van het vermogen mag belegd worden in micro-financiering via een fonds. Gelet op de huidige rentestand kan micro-financiering een goede toevoeging zijn voor wat betreft het direct rendement. De beschikbaarheid van microfinancieringsfondsen die voldoen aan de duurzaamheidseisen is echter beperkt en de liquiditeit van deze fondsen is lager dan de overige effecten.
- Maximaal 5% van het vermogen mag belegd worden in vastgoedaandelen (indirect vastgoed).

De randvoorwaarden voor de beleggingen zijn:

- Er mag niet worden belegd in hedge funds, private equity, grondstoffen en direct vastgoed.
- De aandelen en obligaties waarin is belegd, worden door het bureau Sustainalytics gescreend op duurzaamheid bij wijze van uitsluiting.
- Obligaties moeten een minimum kredietwaardigheidskwaliteit hebben van A- (Standard & Poor's).
- Obligaties waarin belegd wordt, moeten een euronotering hebben.

De aandelen en obligaties waarin is belegd, worden door het bureau Sustainalytics gescreend op duurzaamheid bij wijze van uitsluiting. De thema's voor de uitsluitingsgronden liggen in het verlengde van de statutaire doelstelling van VluchtelingenWerk en bevatten onder andere de volgende onderwerpen:

- bedrijfsethiek, waaronder begrepen goed bestuur, fraude, omkoping en corruptie;
- werknemersrechten, waaronder begrepen kinderarbeid, veiligheid, dwangarbeid, schending van mensenrechten en discriminatie;
- producten, waaronder begrepen kernenergie, wapens inclusief militaire contracten, niet duurzame bosbouw en milieudelicten;
- landen die obligaties uitgeven mogen geen onderwerp zijn van een sanctie die is uitgevaardigd door de Verenigde Naties of de Europese Unie.

De uitsluitingsgronden zijn geformuleerd in een Handboek Duurzaamheidscriteria (laatste versie juli 2019).

De vermogensbeheerder rapporteert iedere maand over de behaalde beleggingsresultaten. Een keer per jaar wordt het beleggingsmandaat geëvalueerd. Naar aanleiding van de evaluatie 2019 zijn geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht in het beleggingsbeleid en in de beleggingsafspraken. Wel is er op een beperkt aantal onderdelen een aanscherping gedaan in de tekstuele formulering.

2019 was een goed jaar en er is een positief rendement op beleggingen behaald van 8,1%.

LASTEN

De lasten in 2019 zijn met 11,6% gedaald ten opzichte van 2018; de daling bedraagt € 10.857.000.

<u>LASTEN</u>	Uitkomst 2019	Vershil in %	Uitkomst 2018
Besteed aan doelstellingen	73.895	-11,7%	83.708
Kosten werving baten	951	-10,7%	1.065
Kosten beheer en administratie	7.678	-10,8%	8.608
Totaal lasten	82.524	-11,6%	93.381

Asiel

De besteding aan de doelstelling Asiel betreft de begeleiding door VluchtelingenWerk tijdens en na de asielprocedure en stelt asielzoekers in staat de regie over hun eigen leven te behouden. VluchtelingenWerk draagt aantoonbaar bij aan een humaner asielbeleid. Speerpunt op het terrein van belangenbehartiging waren het tegengaan van de lange wachttijden IND, de inzet op het behoud van de rechtsbijstand in de asielprocedure en het verbeteren van de opvangomstandigheden. bestedingen aan de doelstelling Asiel zijn in 2019 gestegen met 12% ten opzichte van 2018. De lasten bij asiel weerspiegelen de wachttijdenproblematiek. Er was een groei van het aantal AZC-plaatsen voorzien, maar door de oplopende wachttijden groeide met name het aantal plaatsen voorafgaand aan de asielprocedure. VluchtelingenWerk heeft in de asielzoekerscentra meer tijd en aandacht moeten besteden aan de slechte opvangomstandigheden en de gevolgen van de lange onzekerheid over de asielprocedure en het lang gescheiden zijn van achtergebleven familieleden. We begeleidde bijna 57.000 mensen bij de asielprocedure.

Integratie

De besteding aan de doelstelling Integratie betreft de bijdrage van VluchtelingenWerk aan volwaardige participatie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Integratie activiteiten spelen zich voor het overgrote deel af in gemeenten. Daar worden onder professionele aansturing, vluchtelingen begeleid en ondersteund door gekwalificeerde vrijwilligers van VluchtelingenWerk. Het merendeel van de activiteiten heeft betrekking op maatschappelijke begeleiding. Speerpunt voor integratie en inburgering waren het nieuwe inburgeringsstelsel, schuldpreventie en arbeidsparticipatie.

Naast de directe ondersteuning van vluchtelingen om een goede start te maken in de Nederlandse samenleving is er ook veel ingezet op draagvlakactiviteiten. VluchtelingenWerk draagt hiermee bij aan verbinding en sociale cohesie.

De bestedingen aan de doelstelling zijn in 2019 gedaald met 14% ten opzichte van 2018.

Inburgering

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor VluchtelingenWerk. Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Hiervoor moeten zij zelf een passende inburgeringscursus zoeken. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk ook inburgeringscursussen aan. Er wordt gebruik gemaakt van bevoegde docenten, die in dienst zijn bij VluchtelingenWerk, ook worden er gekwalificeerde docenten ingehuurd. De leslocaties worden gehuurd.

Alle regionale stichtingen hebben en behouden in 2019 het keurmerk Blik op Werk. De module Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt maakt onderdeel uit van het inburgeringsaanbod en reguliere lesprogramma.

De bestedingen aan de doelstelling zijn in 2019 gedaald met 28% ten opzichte van 2018.

De aantallen deelnemers aan inburgeringscursussen nemen in 2019 af. Tegelijkertijd vraagt de voorbereiding op de nieuwe wet inburgering (beoogde inwerkingtreding per 2021) de nodige investering.

De eisen die aan vluchtelingen gesteld gaan worden in de nieuwe wet zijn hoger, VluchtelingenWerk benadrukt het belang van een goede basis om aan die hogere eisen te kunnen voldoen, het belang van goede maatschappelijke begeleiding neemt toe. VluchtelingenWerk werkt in veel gemeenten mee met pilots om de effecten voor vluchtelingen beter te kunnen inschatten en onze eigen dienstverlening daarop aan te passen.

Vereniging en organisatie

De besteding aan de doelstelling Vereniging en organisatie maakt VluchtelingenWerk zichtbaar en herkenbaar in Nederland en draagt bij aan het draagvlak in de samenleving ten aanzien van vluchtelingen. De kosten voor Vereniging en organisatie worden vooral gemaakt bij het landelijk bureau en betreffen de kosten voor belangenbehartiging, begeleiding, diensten en de verenigingsstaf. De bestedingen aan de doelstelling zijn in 2019 met 7% gedaald ten opzichte van 2018.

1.11 Doelrealisatie

Kosten werving baten

De kosten fondsenwerving bestaan uit door medewerkers van VluchtelingenWerk bestede uren gewaardeerd tegen de integrale kostprijs, vermeerderd met door derden in rekening gebrachte direct toerekenbare kosten. In de kosten van eigen fondsenwerving zijn begrepen de kosten van voorlichting, publiciteit en public relations. In deze kosten zijn de kosten van voorlichting meegenomen om steun te verwerven; het doel en de maatschappelijke betekenis van het VluchtelingenWerk moet worden uitgelegd.

	Gemiddeld	2019	2018	2017
Baten uit eigen fondsenwerving	5.870	6.374	5.575	5.661
Kosten uit eigen fondsenwerving	965	866	954	1.074
Kosten in % van de baten	16%	14%	17%	19%

Het Centraal Bureau Fondsenwerving heeft de kosten van eigen fondsenwerving over de laatste drie jaren genormeerd op maximaal 25%. VluchtelingenWerk voldoet aan deze norm.

Percentages van bestedingen

Het bestedingspercentage lasten over de afgelopen jaren luidt als volgt.

	2019	2018	2017	2016
Besteed aan doelstellingen	73.895	83.708	93.868	89.563
Totaal van de lasten	82.524	93.381	102.082	94.843
Bestedingspercentage	90%	90%	92%	94%

Het bestedingspercentage lasten is bepaald door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de lasten.

Schommelingen in deze percentages hebben verband met de krimp en groei van de basisactiviteiten en de incidentele extra uitgaven als gevolg van het fusietraject bij de regionale stichtingen in 2016 en 2017.

Het bestedingspercentage baten over de afgelopen jaren luidt als volgt.

	2019	2018	2017	2016
Besteed aan doelstellingen	73.895	83.708	93.868	89.563
Totaal van de baten	80.175	88.998	99.567	96.387
Bestedingspercentage	92%	94%	94%	93%

Het bestedingspercentage baten is bepaald door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de baten.

Kosten beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering die niet worden toegerekend aan de doelstelling(en) of de werving van baten. De instelling dient bij de toerekening een consistente methodiek te hanteren. Voor de uitwerking is het advies van Goede Doelen Nederland gevolgd.

Onder de kosten van B&A zijn de kosten van bestuur, secretariaat, financiële afdeling, ICT, huisvesting en facilitair en personeelszaken begrepen.

Het Centraal Bureau Fondsenwerving heeft als onderdeel van haar erkenningsregeling opgenomen dat de instelling een norm vaststelt voor de hoogte van de kosten voor beheer en administratie, maar heeft geen norm voor de hoogte daarvan bepaald.

VluchtelingenWerk heeft als interne norm gesteld dat 10% van de totale kosten mag worden besteed aan kosten beheer en administratie. In 2019 is de uitkomst 9,3% waarmee de interne norm is gehaald. Er is sprake van een lichte stijging ten opzichte van 2018 waar dit nog 9,2% was. Hoewel er een stijging is van 0,1%-punt is er gericht gestuurd op het verlagen van de kosten voor beheer en administratie. In 2019 zijn de kosten ten opzichte van 2018 gedaald met € 930.000 ofwel met 10,8%. Ondanks deze grote daling van de absolute kosten van beheer en administratie is er toch een stijging van het percentage beheer en administratie van 0,1%-punt. Dit hangt samen met de grote totale kostendaling (van € 93,4 miljoen tot € 82,5 miljoen) waardoor de kosten voor beheer en administratie als percentage van de totale kosten tóch beperkt stijgt.

Personeelskosten

Salarissen, sociale lasten en pensioenpremie worden op grond van de arbeidsvoorwaarden conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke dienstverlening, verwerkt voor zover ze verschuldigd zijn aan de medewerkers. VluchtelingenWerk heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Deze regeling is ondergebracht bij PZW/PGGM. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

1.12 Verenigingsbegroting 2020

Op 3 december 2019 heeft het bestuur de geconsolideerde begroting 2020 vastgesteld. Deze is op 18 december goedgekeurd door de RvT en de verenigingsraad. In de toelichting van de geconsolideerde begroting is aangegeven dat Stichting iMMO buiten de consolidatie is gehouden gezien de beperkte omvang van het budget. De geconsolideerde begroting ziet er samengevat als volgt uit:

BATEN

Baten van particulieren	5.038
Baten van bedrijven	100
Baten van loterijorganisaties (NPL)	10.000
Baten van subsidies van overheden	47.220
Baten van andere organisaties zonder winststreven	400
Baten van bedrijven t.b.v. projecten	242
Som van de geworven baten	63.000
Baten inburgering	9.692
Overige baten	1.263
Som van de baten	73.954

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

Asiel	24.827
Integratie	34.047
Inburgeringsaanbod	9.354
Vereniging & Organisatie	10.050
Eliminatie	-12.432
Besteed aan doelstellingen	65.846

Kosten werving baten	1.082
----------------------	-------

Kosten beheer en administratie	7.675
--------------------------------	-------

Som der lasten	74.603
-----------------------	---------------

Saldo voor financiële baten en lasten	-649
--	-------------

Saldo financiële baten en lasten	100
----------------------------------	-----

Saldo van baten en lasten	-549
----------------------------------	-------------

Mutaties bestemmingsreserves en -fondsen	1.366
--	-------

Resultaat na mutatie bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen	817
---	------------

Naast haar bestaande activiteiten is de grote uitdaging voor VluchtelingenWerk in 2020 het verdedigen van de rechtspositie van asielzoekers. Ondanks het dalend aantal vluchtelingen richt VluchtelingenWerk zich op het behouden van de kwaliteit en integrale dienstverlening aan vluchtelingen die de afgelopen jaren naar Nederland zijn gekomen en een nieuwe start hebben gemaakt. Voor velen geldt echter dat de essentiële voorwaarde voor een nieuwe start eerst nog hereniging met het eigen gezin is. De inhaalslag voor de wachtlijsten voor gezinshereniging gaat dan ook in 2020 door.

Qua interne organisatie heeft de nieuwe governance zijn beslag gekregen en zijn de fusies van de regionale stichtingen afgerond. In 2020 wordt er energie gezet op een meer geïntegreerde bedrijfsvoering. Verder worden de overlegstructuren binnen de vereniging efficiënter en effectiever gemaakt. Ook aan de nieuwe privacywetgeving wordt grote aandacht besteed.

Zowel de baten als de lasten dalen ten opzichte van de begroting 2019 met respectievelijk circa 6% en 8%. Deze daling is verklaarbaar uit het dalend aantal vluchtelingen en asielzoekers dat in Nederland wordt opgevangen. VluchtelingenWerk heeft uitgesproken een sluitende begroting na te streven.

In de begroting 2020 wordt een aantal bestemmingsreserves en -fondsen, die in 'goede tijden' zijn opgebouwd bewust ingezet om in tijden van krimp de activiteiten in een gematigd tempo af te bouwen. Na inzet van deze reserves en fondsen (€ 1.366.000) wordt er uiteindelijk een positief resultaat begroot van € 817.000 ten gunste van de continuïteitsreserve.

De eigen inkomsten van donateurs zijn in de begroting 2019 verlaagd, de inkomsten uit de Postcode Loterij blijft op hetzelfde niveau als voorgaand jaar en de inkomsten van overheden dalen. De baten van inburgeringsactiviteiten dalen, waarbij het doel is dat de baten de lasten dekken (inclusief een risico-opslag).

2. Geconsolideerde jaarrekening

2.1 Geconsolideerde Balans

Na resultaatbestemming – bedragen zijn x € 1.000

	Ref.	2019	2018
Activa			
<u>Vaste activa</u>			
Immateriële vaste activa	1	482	718
Materiële vaste activa	2	1.751	2.318
Financiële vaste activa	3	236	148
		2.469	3.184
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraden	4	23	21
Vorderingen en overlopende activa	5	12.089	14.250
Effecten	6	6.438	5.957
Liquide middelen	7	18.086	23.046
		36.636	43.274
Totaal Activa		39.105	46.458
Passiva			
<u>Reserves en fondsen</u>			
Reserves			
Continuïteitsreserve	8.1	13.224	12.266
Bestemmingsreserves	8.2	7.466	9.843
		20.690	22.109
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	8.3	1.432	1.588
Totaal reserves en fondsen		22.122	23.697
Voorzieningen	9	2.037	2.261
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	14.946	20.500
Totaal Passiva		39.105	46.458

2.2 Geconsolideerde Staat van baten en lasten

Bedragen zijn x € 1.000

	Ref.	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
BATEN				
Baten van particulieren		6.374	5.607	5.575
Baten van bedrijven		100	135	130
Baten van loterijorganisaties (NPL)	11	10.001	10.000	10.000
Baten van subsidies van overheden	12	49.525	46.435	52.403
Baten van andere organisaties zonder winststreven		2.437	1.085	1.628
Som van de geworven baten		68.437	63.262	69.736
Baten inburgering	13	11.316	14.201	18.498
Overige baten		422	799	764
Som van de baten		80.175	78.262	88.998
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen	14			
Asiel		16.190	20.066	14.487
Integratie		37.301	29.867	43.273
Inburgeringsaanbod		13.188	14.139	18.223
Vereniging & Organisatie		7.216	8.153	7.725
Totaal besteed aan doelstellingen		73.895	72.225	83.708
Kosten werving baten	15	951	977	1.065
Kosten beheer en administratie	16	7.678	7.700	8.608
Som der lasten		82.524	80.902	93.381
Saldo voor financiële baten en lasten		-2.349	-2.640	-4.383
Saldo financiële baten en lasten	17	474	95	-261
Saldo van baten en lasten		-1.875	-2.545	-4.644
Mutatie bestemmingsreserves en -fondsen				
Bestemmingsreserves (onttrekking)	8.2	4.771		4.567
Bestemmingsreserves (toevoeging)	8.2	-2.372		-2.607
Bestemmingsfondsen (onttrekking)	8.3	1.178		1.857
Bestemmingsfondsen (toevoeging)	8.3	-1.022		-1.136
Mutatie bestemmingsreserves en -fondsen		2.555	3.287	2.682
Resultaat na mutatie bestemmingsreserves en -fondsen		680	742	-1.962

Toelichting realisatie ten opzichte van begroting

Het begrote saldo van baten en lasten (vóór mutaties op bestemmingsreserves en -fondsen) was € 2.545.000 negatief. Uiteindelijk is in deze jaarrekening een negatief saldo van baten en lasten van € 1.875.000 bereikt en dat is € 670.000 beter dan begroot. Deze verbetering van circa € 0,7 miljoen bestaat uit diverse plussen en minnen. De belangrijkste verschillen worden hier benoemd. Het resultaat op inburgeringsactiviteiten is circa € 1,9 miljoen lager uitgekomen dan de begroting, voornamelijk door een daling van deze inburgeringsactiviteiten die direct invloed heeft op de omzet en met vertraging effect heeft op de kosten (personeel en huur). De verbeteringen ten opzichte van de begroting zijn: hogere inkomsten uit Fondsenwerving particulieren en organisaties zonder winststreven (€ 0,7 miljoen), lagere kosten werkorganisatie en lagere activiteitskosten (€ 1,5 miljoen) en hoger resultaat op beleggingen (€ 0,4 miljoen).

Het begrote resultaat na mutaties op de bestemmingsreserves en –fondsen was € 742.000 positief. In de jaarrekening is dit resultaat uitgekomen op € 680.000 en dit is € 62.000 lager dan begroot. Per saldo is in 2019 ten opzichte van de begroting circa € 0,7 miljoen minder ingezet vanuit bestemmingsreserves en -fondsen, zodat voor toekomstige jaren meer beschikbaar blijft. De bestemmingsreserves en –fondsen zijn in “goede tijden” opgebouwd en worden bewust ingezet. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 680.000 is toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

2.3 GECONSOLIDEERDE KASTROOMOVERZICHT

	2019		2018	
	€	€	€	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		-1.875		-4.644
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	1.239		629	
- Mutaties voorzieningen	-224		342	
- Mutaties werkkapitaal				
- Voorraden	-2		0	
- Vorderingen	2.073		5.094	
- Effecten	-481		203	
- Kortlopende schulden	-5.555		-5.667	
		-2.950		601
Kasstroom uit operationele activiteiten		-4.825		-4.043
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in (im)materiële vaste activa	-436		-1.793	
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0		1.005	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-436		-788
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossingen van langlopende schulden	0		0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		0
Mutatie geldmiddelen		-5.260		-4.830
Liquide middelen einde boekjaar		18.086		23.064
Liquide middelen begin boekjaar		23.064		27.894
Herrubricering effecten geldmarkt		-18		
Effect toetreding iMMO in de consolidatie		300		
Mutatie geldmiddelen		-5.260		-4.830

2.4 Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

2.4.1 Algemeen

De organisatie wordt gedreven in de vorm van een Vereniging waarvan de statutaire naam is: Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De vereniging is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer: 40532333

De statutaire vestigingsplaats is Amsterdam. Het hoofdkantoor is tevens gevestigd in Amsterdam aan het Surinameplein 122.

De activiteiten van de vereniging en haar leden zijn gericht op het realiseren van de volgende statutaire doelen:

- het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens inzetten voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen, door begeleiding en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie en integratie;
- het ondernemen van activiteiten gericht op de bescherming en de belangenbehartiging van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland, maar ook buiten Nederland, met name in Europa;
- het zich, waar plaatselijk of regionaal nodig en/of gewenst voor de uitvoering van het gestelde hierboven, doen inzetten voor overige migranten en
- voorts al hetgeen met het vorenstaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De doelstelling van iMMO is:

- bijdrage aan de bescherming van mensenrechten, in het bijzonder door het uitvoeren van onderzoeken van vermoede slachtoffers van marteling en inhumane behandeling en de overdracht van expertise daarover. Dit alles in het bijzonder in de context van een asielprocedure. Hiermee wordt ondersteuning gegeven aan de uitvoering van wet en regelgeving met betrekking tot een zorgvuldige asielprocedure.

Groepsverhoudingen en verbonden partijen

Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële verantwoording van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De cijfers van de geconsolideerde jaarrekening zijn samengesteld uit de gegevens van de enkelvoudige jaarrekening van de vereniging (landelijk bureau), de vijf leden (de regionale stichtingen) van de vereniging en iMMO. In de geconsolideerde balans en de staat van baten en lasten zijn de onderlinge geldstromen geëlimineerd. Die onderlinge geldstromen bestaan uit bijdragen vanuit het landelijk bureau aan de regionale stichtingen en iMMO. Ook onderlinge vorderingen en schulden zijn geëlimineerd. Transacties tussen de regionale stichtingen zijn eveneens geëlimineerd. De regionale stichtingen leggen ieder zelfstandig verantwoording af in hun eigen jaarrekening; voor specifieke zaken wordt verwezen naar die betreffende jaarrekeningen. De gegevens van het landelijk bureau zijn opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening (hoofdstuk 3).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende entiteiten opgenomen met vermelding van het centraal kantoor:

1. Vereniging VluchtelingenWerk Nederland (Landelijk Bureau)	Amsterdam
2. Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland	Groningen
3. Stichting VluchtelingenWerk Oost-Nederland	Arnhem
4. Stichting VluchtelingenWerk Zuid-Nederland	Eindhoven
5. Stichting VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland	Rotterdam
6. Stichting VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland	Zaandam
7. Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (iMMO)	Diemen

De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast als gevolg van het toetreden van Stichting iMMO tot de consolidatiekring vanaf 1 januari 2019. Het beginvermogen van iMMO is als een rechtstreekse vermogensmutaties verwerkt in het geconsolideerd eigen vermogen. Hieronder is een cijfermatige opstelling opgenomen die dit inzichtelijk maakt.

Beginbalans totaal eigen vermogen geconsolideerd	23.697
Resultaat boekjaar geconsolideerd (saldo van baten en lasten)	-1.875
Bij: eigen vermogen iMMO per 1-1-2019	300
Eindbalans totaal eigen vermogen geconsolideerd	<u>22.122</u>

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Foutenherstel

Bij de regionale stichting Noord Nederland is in de jaarrekening 2018 foutenherstel toegepast aangezien de toerekening van de baten inburgering in voorgaande jaren niet aan de juiste periode plaats vond. Het effect van het foutenherstel is € 310.000 (positief). Dit bedrag is voor de geconsolideerde jaarrekening niet van materieel belang en is derhalve op basis van RJ150.203 in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt in de staat van baten en lasten 2018.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening van VluchtelingenWerk is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. In het bijzonder is rekening gehouden met richtlijn 650 betreffende de jaarverslaggeving voor fondsenwervende instellingen. Voorts is rekening gehouden met de regelgeving van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en de aanbevelingen van de Vereniging Goede Doelen Nederland (GDN). Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de koers op transactiedatum.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. VluchtelingenWerk heeft in 2015 opdracht gegeven om VVS3 te ontwikkelen. Dit is het VluchtelingenWerk VolgSysteem dat landelijk door de vereniging en haar leden wordt gebruikt als bedrijfsmiddel. In 2018 is het systeem opgeleverd en wordt in vijf jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Alle effecten zijn beursgenoteerd. De effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde op balansdatum. Waardeveranderingen van de effecten zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen worden aangehouden in het kader van de reguliere bedrijfsvoering. De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de vereniging.

Reserves en fondsen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen reserves en fondsen. De reserves bestaan uit een continuïteitsreserve, ook wel algemene reserve genoemd en uit bestemmingsreserves.

Er is sprake van een bestemmingsreserve, indien het bestuur een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een speciaal doel.

Van een bestemmingsfonds is sprake, indien door derden aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven.

Fondsen onderscheiden zich dus in die zin van reserves, dat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve betreft dat deel van het eigen vermogen waar geen specifieke bestemming aan is gegeven door derden of door het bestuur van de vereniging.

De continuïteitsreserve van VluchtelingenWerk Nederland is bedoeld als dekking voor de risico's op korte en middellange termijn.

Bestemmingsreserve

Onderdelen van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid worden op de balans afgezonderd. Voor de bestemmingsreserves zijn geen verplichtingen aangegaan.

Bestemmingsfonds.

Onderdelen van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid worden op de balans afgezonderd. Indien de beperking door derden is bepaald, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorziening

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen, die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal van de baten en het totaal van de lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. De lasten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn. De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden eveneens in de staat van baten en lasten verwerkt. Indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds. Een onttrekking aan de bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten. In geval van (Project)subsidies met een looptijd langer dan 1 jaar wordt het niet bestede deel opgenomen als nog te besteden bedragen tenzij de subsidievoorwaarden anders aangeven. Dividenden worden verantwoord op moment van ontvangst. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van de effecten zijn verwerkt in het resultaat. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd is uiterst belangrijk voor VluchtelingenWerk, maar wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten van particulieren

Donaties en giften van particulieren worden als baten verantwoord op het moment van ontvangst. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Voorlopige betalingen in de vorm van voorschotten zijn in het verslagjaar waarin ze zijn ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen.

Baten van subsidies van overheden

De subsidies van overheden zijn deels structurele subsidies voor activiteiten die VluchtelingenWerk Nederland uitvoert op verzoek van overheden en voor een ander deel projectsubsidies. De subsidies worden als baten verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en VluchtelingenWerk de condities voor ontvangst kan aantonen.

Kosten werving baten

De kosten werving baten bestaan uit tijd besteed door medewerkers van VluchtelingenWerk Nederland gewaardeerd tegen de integrale kostprijs vermeerderd met door derden in rekening gebrachte direct toerekenbare kosten.

Kosten Beheer en Administratie

De kosten van Beheer en Administratie (B&A) worden gemaakt in het kader van de (interne) beheersing en administratie. Deze kosten worden niet toegerekend aan de doelstelling of aan de kosten van werving baten. Voor de uitwerking is het advies van de Vereniging Goede Doelen Nederland gevolgd. Onder kosten van beheer en administratie worden begrepen: de kosten van bestuur, algemeen secretariaat, financiën, ICT, huisvesting, facilitair beheer en personeelszaken.

Personeelskosten

Salarissen, sociale lasten en pensioenpremie worden op grond van de arbeidsvoorwaarden conform de CAO Welzijn en Maatschappelijk dienstverlening verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de medewerkers. VluchtelingenWerk heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De pensioenregeling is ondergebracht bij het pensioenfonds Zorg & Welzijn. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

2.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa (1)

	VVS 3	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2019	718	718
Investerings gedurende boekjaar		
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-236	-236
Overboeking ingebruikname		
Boekwaarde per 31 december 2019	482	482
<u>Cumulatief</u>		
Totale aanschafwaarde per 31 december	1.177	1.177
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	695	695
Boekwaarde per 31 december	482	482

Materiële vaste activa (2)

	Verbouw- ingen*	Inven- taris	ICT	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2019	305	336	1.677	2.318
Investerings gedurende boekjaar*	135	36	265	436
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-153	-137	-713	-1.003
Desinvesteringen	-539	-198	-237	-974
Afschrijvingen op desinvesteringen	539	198	237	974
Overige waarde aanpassingen				
Boekwaarde per 31 december 2019	287	235	1.229	1.751
<u>Cumulatief</u>				
Totale aanschafwaarde per 31 december	1.072	828	3.564	5.464
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	785	593	2.335	3.713
Boekwaarde per 31 december	287	235	1.229	1.751

* VluchtelingenWerk Noord-Nederland heeft in 2019 uit een legaat een woonhuis verkregen met een WOZ-waarde van € 110.000. Het voornemen bestaat om het pand in 2020 te verkopen.

Financiële vaste activa (3)

	2019	2018
Waarborgsommen	236	149
Totaal	236	149

Vorraden (4)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Voorraad publicatiemateriaal	23	21
Totaal	<u>23</u>	<u>21</u>

De voorraad bestaat uit publicaties en overig voorlichting- en reclamemateriaal. De voorraden worden aangehouden in het kader van de doelstelling.

Vorderingen en overlopende activa (5)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Debiteuren	2.383	3.817
Af: Voorzieningen dubieuze debiteuren	-591	-477
Nog te ontvangen bedragen (bijv. subsidies)	6.737	7.922
Vooruitbetaalde kosten	421	990
Vorderingen op inburgering	2.436	1.200
Overige vorderingen	702	798
Totaal	<u>12.089</u>	<u>14.250</u>

De bijdragen van instellingen, debiteuren en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar. De daling van de totale vorderingen bedraagt circa € 2.238.000 en wordt met name veroorzaakt door afname van vorderingen op de gemeenten.

De stijging van de post 'vorderingen op inburgering' heeft te maken met de gewijzigde systematiek van factureren.

Effecten (6)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Obligaties	4.503	4.269
Aandelen	1.507	1.670
Geldmarkt	428	18
Totaal	<u>6.438</u>	<u>5.957</u>

De beleggingen moeten in overeenstemming zijn met het vastgestelde beleggingsbeleid en voldoen aan de toets van duurzaamheid. Het bovengenoemde bedrag bij Geldmarkt betreft een geblokeerde rekening bij Van Landschot waarbij zij de beleggingsportefeuille beheert via aan- en verkopen van aandelen en obligaties.

Liquide middelen (7)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Landelijk Bureau	5.837	5.558
Regionale stichtingen	12.249	17.488
Totaal	<u>18.086</u>	<u>23.046</u>

De liquide middelen van de afzonderlijke eenheden staan vrij ter beschikking van die eenheden.

Reserves en fondsen

Hieronder wordt het geconsolideerd eigen vermogen nader gespecificeerd en toegelicht.

Continuïteitsreserve (8.1)

De continuïteitsreserve is als volgt gemuteerd:

	2019	2018
Stand per 1 januari	12.266	14.228
Effect toetreding IMMO in de consolidatie	278	-
Resultaatbestemming	680	-1.962
Stand per 31 december	13.224	12.266

De continuïteitsreserve van VluchtelingenWerk Nederland is bedoeld als dekking voor de risico's op korte en middellange termijn. De Vereniging Goede Doelen Nederland heeft in de richtlijn Financieel Beheer de omvang van de continuïteitsreserve gemaximeerd op 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Voor VluchtelingenWerk komt dit neer op een bedrag van circa € 106 miljoen. De kosten van de werkorganisatie komen in 2019 uit op circa € 70 miljoen (2018: € 78 miljoen). VluchtelingenWerk voldoet aan de maximale omvang van de continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserves (8.2)

Onderdelen van het eigen vermogen, waarvoor het bestuur van de vereniging en van de regionale stichtingen een specifieke bestemming heeft aangegeven, worden op de balans apart vermeld.

Ten behoeve van de geconsolideerde jaarrekening zijn de bestemmingsreserves van het Landelijk Bureau en de Regionale Stichtingen gegroepeerd in vier categorieën: Personeel, Organisatie, Doelstelling en Overig. Hieronder is het verloop van de gegroepeerde reserves opgenomen:

	Perso- neel	Organi- satie	Doel- stelling	Overige	Totaal
Stand per 1-1-2019	1.280	2.175	6.368	20	9.843
Onttrekking/Vrijval 2019	-550	-1.356	-2.560	-305	-4.771
Toevoeging 2019	5	585	1.332	450	2.372
Effect toetreding IMMO in de consolidatie	22				22
Overige mutaties - verschuiving beginbalans	50	150	-200	-	-
Stand per 31-12-2019 na resultaatbestemming	807	1.554	4.940	165	7.466

Bestemmingsreserves Personeel

Hieronder zijn bestemmingsreserves opgenomen ter dekking van de fluctuaties in het personeelsbestand en voor wachtgeldregelingen.

Bestemmingsreserves Organisatie

De bestemmingsreserve organisatie is opgenomen ter dekking van met name (im)materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering.

Daarnaast bestaat de reserve organisatie uit middelen ter dekking van lasten in het kader van de verdere professionalisering van de werkorganisatie om de kwaliteit van de dienstverlening op peil te kunnen houden.

Bestemmingsreserves Doelstellingen

Hieronder zijn onder andere bestemmingsreserves opgenomen ten behoeve van de doelstellingen asiel, integratie en inburgering. De categorie "Doelstellingen" bevat een groot scala aan bestemmingsreserves. Hieronder volgt enige toelichting op een viertal bestemmingen die vallen onder deze categorie.

DOE-fonds

Met dit fonds wil VluchtelingenWerk vernieuwende projecten en activiteiten steunen die zich richten op integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Met name projecten en initiatieven worden ondersteund die de zelfstandigheid van asielzoekers en vluchtelingen of de ontmoeting en kennismaking van asielzoekers en vluchtelingen met de Nederlandse samenleving bevorderen.

Asiel

Deze bestemmingsreserves zijn bedoeld ter verbetering van de activiteiten op het gebied van eerstelijns asiel en ter dekking van de verwachte terugloop aan baten voor deze activiteiten aangezien het aantal vluchtelingen in Nederland een duidelijke daling laat zien. Het afbouwen van (personeels)kosten zal niet met dezelfde snelheid gaan als de daling van de baten. Met deze bestemmingsreserves wordt dit risico opgevangen.

Integratie

Deze bestemmingsreserves worden met name aangelegd met overschotten op de gemeentelijke (traject)subsidies voor maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingen in de gemeenten. De financiering van deze activiteiten gebeurt in veel gevallen op basis van een vaste prijs per traject. Deze reserve is opgebouwd in tijden van stijging van het aantal gehuisveste vluchtelingen waarbij de baten sterk toenamen, terwijl de vaste kosten van de regionale stichtingen om deze activiteiten te kunnen aanbieden vrijwel gelijk bleven. De kostprijs per traject wordt lager bij een toename van het aantal trajecten. Deze reserve is gevormd om bij een daling van het aantal trajecten (en dus een stijging van de kostprijs per traject) de kwaliteit van de dienstverlening op hetzelfde niveau te houden. Deze situatie heeft zich voorgedaan in 2019.

Inburgering

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor VluchtelingenWerk. Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk ook inburgeringscursussen aan. Het uitgangspunt is dat deze activiteit kostendekkend is. Bij positieve resultaten op inburgering kunnen de resultaten in een specifieke bestemmingsreserve worden opgenomen om toekomstige investeringen ten behoeve van inburgering te kunnen financieren. Negatieve resultaten op inburgering, als gevolg van bijvoorbeeld krimp, kunnen in mindering gebracht worden op de bestemmingsreserve Inburgering.

Bestemmingsfondsen (8.3)

Onderdelen van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid worden op de balans afgezonderd. Indien de beperking door derden is bepaald, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

	Fonds				Totaal
	Vluchtelingen fonds	Vluchtelingen projecten	Regionaal Participatie fonds	Overige	
Stand per 1 januari 2019	184	27	388	989	1.588
Onttrekking/vrijval	-318	-27	-172	-661	-1.178
Toevoeging	483	-	-	539	1.022
Stand per 31 december 2019	349	-	216	867	1.432

Vluchtelingenfonds

Dit is een door VluchtelingenWerk ingesteld noodfonds voor vluchtelingen. De aanvragen kunnen worden ingediend bij de regionale stichtingen en zijn onder meer bedoeld voor vergoeding bij gezinshereniging, vergoeding van legeskosten, documentonderzoek en dergelijke.

Fonds Vluchtelingenprojecten

Uit dit fonds worden activiteiten en initiatieven van vluchtelingen voor vluchtelingen ondersteund. De projecten moeten de emancipatie en/of participatie van vluchtelingen in Nederland vergroten. VluchtelingenWerk beheert dit fonds samen met Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON).

Bestemmingsfonds Regionaal Participatiefonds

VluchtelingenWerk Zuid-Nederland biedt werkervaringsplekken aan en levert bijdragen aan participatie activiteiten voor deelnemers.

Zo krijgen deelnemers de kans om werkervaring op te doen binnen verschillende functies in onze organisatie. Deze kosten worden gefinancierd uit dit fonds.

Onderdeel van de werkervaringsplaatsen is een coachingstraject. Zo'n traject is geheel gericht op ontwikkelen van competenties en doorstroming naar een betaalde baan. VWZN stelt hiervoor interne opleidingen beschikbaar. Deze kosten worden ook gefinancierd uit dit fonds.

Het vergoeden van participatie activiteiten waar geen voorliggende voorzieningen blijken te zijn, gaat bijvoorbeeld om:

- Bijdrage / vergoeding deskundigheidsbevordering (kosten van studie / training / cursus / workshop), bij voorkeur gecertificeerd.
- Bijdrage in representatie / materiaal / gereedschap voor uitoefening (vrijwilligers)werk.
- Bijdrage in vervoer naar (vrijwilligers)werk als werkgever daar niet in voorziet.

Op de website van VWZN is vermeld dat het participatiefonds voor onbepaalde tijd beschikbaar en bestemd blijft voor het hiervoor genoemde doel. Er kunnen stortingen plaatsvinden indien dat nodig en mogelijk is. Het fonds zal niet voor andere doelen worden ingezet.

Overige bestemmingsfondsen

Deze fondsen bestaan hoofdzakelijk uit geormerkte middelen van gemeentelijke overheden.

Voorzeningen (9)

	Loop- baan- budget	Wachtgeld / transitie vergoed ing	Overige	Totaal
Stand per 1 januari 2019	1.455	785	21	2.261
Onttrekking/Vrijval	-460	-628	-8	-1.096
Toevoegingen	420	431	21	872
Stand per 31 december 2019	1.415	588	34	2.037

Loopbaanbudget

In de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening is het loopbaanbudget opgenomen. Met het loopbaanbudget kan de werknemer werken aan de loopbaan en inzetbaarheid op eigen maat en naar eigen behoefte, gericht op het verkrijgen en behouden van een sterke arbeidsmarktpositie. De besteding van de gelden kan over de jaargrens heen lopen.

Wachtgeld

De wachtgeldregeling wordt uitgevoerd conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Transitievergoeding

Als gevolg van krimp zijn meerdere ontslagen gevallen. Voor de kosten ontslagvergoedingen zijn voorzieningen gevormd.

Kortlopende schulden en overlopende passiva (10)

	2019	2018
Belastingen	3.670	4.017
Crediteuren	2.209	3.504
Nog te betalen bedragen	1.500	878
Overige vooruit ontvangen bedragen/nog te besteden	5.602	9.493
Overige schulden	1.965	2.609
Totaal	14.946	20.501

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. De daling van de kortlopende schulden en overlopende passiva houdt vooral verband met een afname van nog te besteden bedragen bij het landelijk bureau.

2.6 Niet in de geconsolideerde balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

Het landelijk bureau en de regionale stichtingen hebben geen panden in eigendom en huren derhalve kantoorruimten.

Per 1 april 2018 is een huurcontract gesloten voor de huisvesting van het landelijk bureau te Amsterdam. Het contract heeft een looptijd van vijf jaar, ofwel lopend tot 31 maart 2023.

Op jaarbasis bedraagt de huur € 356.000 en is op de huur een indexclausule van toepassing.

Voor meerdere zekerheid van de verhuurder heeft VluchtelingenWerk een bankgarantie gesteld van € 213.000.

IP-VPN netwerk

Met KPN is een overeenkomst afgesloten voor het gebruik van een IP-VPN netwerk en aansluitingen. Ingangsdatum 1 juni 2017. Het contract heeft een looptijd tot en met 31 mei 2022. Het minimum aantal aansluitingen van 250 dient gedurende de looptijd van de overeenkomst aangehouden te worden. De minimale jaarlijkse kosten zijn circa € 450.000.

Overige ICT

Deze betreffen een drietal contracten met een langere looptijd dan een jaar die tezamen een verplichting van circa € 88.000 per jaar omvatten. Deze betreffen Toshiba, Global Switch tot 2023 en Clockwise.

Ifunds

Met Ifunds is een contract aangegaan voor de periode 2019 tot en met 2022. De minimale jaarlijkse kosten zijn circa € 86.800 en de tarieven worden jaarlijks conform de CBS indexering aangepast.

Kredietovereenkomst Van Lanschot Bankiers

Met Van Lanschot Bankiers te Amsterdam is een kredietovereenkomst tot maximaal € 2 miljoen overeengekomen.

Overig

Voor schoonmaak is met de firma Amal een contract afgesloten met een looptijd tot 1 april 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 65.000. Voor de salarisadministratie is met AAG een driejarig contract afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 172.500. Daarnaast is er nog een aantal overige contracten (CWS en Oasis) met een langere looptijd dan één jaar. De hieruit voortvloeiende verplichtingen omvatten jaarlijks circa € 25.000.

Regionale Stichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen voor de regionale stichtingen zijn op jaarbasis als volgt:

Huurverplichtingen	3.694.000
Overige verplichtingen	262.000
Totaal	<u>3.956.000</u>

2.7 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Toelichting baten

Baten van loterijorganisaties (11)

VluchtelingenWerk is met de Nationale Postcode Loterij in 2019 een nieuw contract overeengekomen, dat loopt tot eind 2022. Voor die jaren is een basisbedrag van € 8 miljoen en een extra structurele bijdrage van € 2 miljoen overeengekomen.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	10.001	10.000	10.000
Totaal	10.001	10.000	10.000

Subsidies van overheden (12)

De subsidies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Gemeenten	34.974		39.002
Ministeries regulier	10.970		9.702
Raad voor de Rechtsbijstand	1.179		1.004
Overige Rijkssubsidies / Provincies	13		396
Europese Unie	2.389		2.299
Totaal	49.525	46.435	52.403

Subsidies gemeenten

De belangrijkste financiers van de activiteiten op regionaal en lokaal niveau zijn de gemeenten. Alle regionale stichtingen van VluchtelingenWerk worden door een groot aantal gemeenten binnen hun verzorgingsgebied gesubsidieerd. De gebruikelijke gang van zaken is, dat de regionale stichting activiteiten uitvoert op het terrein van de integratie en dat zij de daarvoor gemaakte kosten vergoed krijgt.

De baten uit gemeentesubsidies zijn met ruim 10% gedaald. Deze daling is een gevolg van de teruglopende taakstellingen en daarmee ook de aantallen cliënten die in de gemeenten zijn ondergebracht. Daarnaast is sprake van aflopende trajecten van cliënten die in 2016 en begin 2017 zijn ingestroomd. De meeste trajecten variëren van 12 maanden tot 24 maanden.

Subsidies van ministeries

De subsidies van overheden zijn deels structurele subsidies voor activiteiten die VluchtelingenWerk Nederland uitvoert op verzoek van overheden en voor een ander deel projectsubsidies. De subsidies worden als baten verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en VluchtelingenWerk de condities voor ontvangst kan aantonen.

Voor verdere details inzake subsidies van ministeries wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.

Raad voor Rechtsbijstand

Met de Raad voor Rechtsbijstand is een overeenkomst gesloten voor het verlenen van rechtsbijstand aan vluchtelingen in de eerste fase van de asielprocedure.

Europese subsidies

De vereniging is penvoerder voor Europese subsidies.

Voor verdere details inzake subsidies Europese subsidies wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.

Inburgering (13)

Vanaf 1 januari 2013 zijn inburgeraars zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. Dat geldt ook voor de financiering van hun taallessen, waarvoor zij een lening kunnen afsluiten bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). VluchtelingenWerk merkte een manco in (de spreiding van) het aanbod van inburgeringscursussen en heeft besloten zelf inburgeringscursussen te gaan organiseren. De baten uit inburgering zijn sterk gedaald met 39%; nominaal gaat het om een daling van € 7.182.000. De daling wordt veroorzaakt door krimp in de instroom van inburgeringsplichtigen en aflopende trajecten die in de piekperiode 2016 en begin 2017.

Toelichting lasten

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de lasten.

Besteed aan de doelstellingen (14)

Asiel

De besteding aan de doelstelling Asiel betreft de begeleiding door VluchtelingenWerk tijdens en na de asielpcedure en stelt asielzoekers in staat de regie over hun eigen leven te behouden. VluchtelingenWerk draagt aantoonbaar bij aan een humaner asielbeleid.

Integratie

De besteding aan de doelstelling integratie betreft de bijdrage van VluchtelingenWerk aan volwaardige participatie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Integratie activiteiten spelen zich voor het overgrote deel af in gemeenten. Daar worden onder professionele aansturing, vluchtelingen begeleid en ondersteund door gekwalificeerde vrijwilligers van VluchtelingenWerk. Het merendeel van de activiteiten heeft betrekking op maatschappelijke begeleiding.

Inburgering

Inburgering is een belangrijk speerpunt voor VluchtelingenWerk. Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen. Hiervoor moeten zij zelf een passende inburgeringscursus zoeken. Sinds 2013 biedt VluchtelingenWerk ook inburgeringscursussen aan.

Vereniging en Organisatie

De besteding aan de doelstelling Vereniging en Organisatie maakt VluchtelingenWerk zichtbaar en herkenbaar in Nederland en draagt bij aan draagvlak in de samenleving ten aanzien van asielopvang en vluchtelingen.

De kosten "Vereniging en Organisatie" worden vooral gemaakt bij het Landelijk Bureau en betreffen de kosten voor belangenbehartiging, begeleiding, diensten en verenigingsstaf.

Kosten werving baten (15)

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Kosten eigen fondsenwerving	866	847	954
Kosten werving NPL bijdrage	2	2	1
Kosten verkrijging subsidies overheden	81	76	110
Kosten werving beleggingen	2	52	-
Totaal wervingskosten	951	977	1.065

De kosten voor werving van de baten vallen ruim onder de 25% norm van het CBF. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar het bestuursverslag, zoals opgenomen in dit jaarrapport.

Kosten beheer en administratie (16)

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Kosten beheer en administratie	7.678	8.608
Som der lasten	<u>82.524</u>	<u>93.381</u>
Kosten beheer en administratie in %	9,3%	9,2%

Het Centraal Bureau Fondsenwerving heeft als onderdeel van haar erkenningsregeling opgenomen dat de instelling een norm vaststelt voor de hoogte van de kosten voor beheer en administratie, maar heeft geen norm voor de hoogte daarvan bepaald.

VluchtelingenWerk heeft als interne norm gesteld dat 10% van de totale kosten mag worden besteed aan kosten beheer en administratie. In 2019 is de uitkomst 9,3% waarmee de interne norm is gehaald. Er is sprake van een lichte stijging ten opzichte van 2018 waar dit nog 9,2% was. Hoewel er een stijging is van 0,1%-punt is er gericht gestuurd op het verlagen van de kosten voor beheer en administratie. In 2019 zijn de kosten ten opzichte van 2018 gedaald met € 930.000 ofwel met 10,8%. Ondanks deze grote daling van de absolute kosten van beheer en administratie is er toch een stijging van het percentage beheer en administratie van 0,1%-punt. Dit hangt samen met de grote totale kostendaling (van € 93,4 miljoen tot € 82,5 miljoen) waardoor de kosten voor beheer en administratie als percentage van de totale kosten tóch beperkt stijgt.

Financiële baten en lasten (17)

De rentebaten en de baten uit beleggingen zijn als volgt:

	Kosten	Contante opbrengst	Gerealiseerd koersresultaat	Niet gerealiseerd koersres.	Totaal
Koersresultaat			31	335	366
Saldo opgelopen rente		-10			-10
Obligaties (Coupons)		121			121
Aandelen (Dividenden)		43			43
Beheervergoeding	-34				-34
Overige kosten	-3				-3
Totaal 2019	-37	154	31	335	483
Totaal 2018	-37	152	-67	-309	-261

2.8 Overige toelichtingen

2.8.1 Kostenverdeelstaat - Toelichting bestedingen

Conform RJ 650 is in onderstaand tabel de lastenverdeling opgenomen waarin inzichtelijk is gemaakt hoe de kostensoorten zich verhouden tot de doelstelling, de werving van de baten en beheer en administratie.

Bestemming	Doelstelling				Werving baten	Beheer en Administratie	Totaal	Totaal
	Asiel	Integratie	Inburgering	Vereniging			2019	2018
Uitbesteed werk	1.379	2.482	5.938	1.061	140	1.128	12.129	15.224
Personeelskosten	11.884	28.076	4.865	4.851	639	5.162	55.477	62.051
Vrijwiligerskosten	527	1.214	429	235	31	250	2.686	2.898
Huisvestingskosten	1.177	2.712	959	525	69	558	6.001	6.241
Kantoorkosten (incl. ICT)	722	1.663	588	322	42	342	3.679	4.407
Algemene kosten	294	678	240	131	17	140	1.500	1.176
Afschrijving en rente	206	476	168	92	12	98	1.052	1.374
Totaal	16.190	37.301	13.188	7.216	951	7.678	82.524	93.372

2.8.2 Personeelskosten

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Salarissen	41.371	45.477
Sociale lasten	7.215	7.638
Pensioenpremie	3.587	3.976
Overige personeelskosten	3.304	4.960
Totaal	55.477	62.051

VluchtelingenWerk heeft in 2019 te maken gehad met een verdergaande krimp van haar activiteiten. Daarom is in 2019 gestuurd op het verlagen van de personele bezetting. Ondanks de Cao-stijging van 3,25% per 1 september 2019 zijn de personeelskosten ten opzichte van 2018 gedaald met € 6.574.000 ofwel met ruim 11%. Geconsolideerd waren in 2019 gemiddeld 826 fte's in dienst. De gemiddelde fte-gegevens van 2018 zijn niet beschikbaar op geconsolideerd niveau.

Bezoldiging bestuur en landelijke Raad van Toezicht

In de afgelopen jaren heeft VluchtelingenWerk gestreefd naar grotere regionale stichtingen, waardoor het aantal directeuren is afgenomen van dertien in 2012, naar twaalf in 2013, naar zeven in 2016 en naar vijf vanaf 2017. Het organisatiemodel is in 2016 aangepast naar een Raad van Toezicht-model met directeur-bestuurders.

In het huidige organisatiemodel is er sprake van zelfstandige juridische entiteiten (regionale stichtingen). Deze regionale stichtingen leggen in ieder geval zelfstandig verantwoording af in hun jaarrekening over de bezoldiging van hun directeur-bestuurders. Deze stichtingen zijn lid van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland.

Het werkgeverschap van de directeur-bestuurders van de stichtingen ligt bij de regionale stichting en die regionale stichting draagt ook de volledige loonkosten. Ten aanzien van de salarisbetaling van de directeur-bestuurders is dat overigens geen wijziging ten opzichte van eerdere jaren, ook toen betaalden de regionale stichtingen de salarislasten van hun directeur.

Vanuit de vereniging wordt geen vergoeding aan de directeur-bestuurder betaald; er is dus geen sprake van een dubbele vergoeding.

Het werkgeverschap van de bestuursvoorzitter ligt bij de vereniging. De landelijke Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid van de bestuursvoorzitter vastgesteld.

De landelijke Raad van Toezicht volgt hierbij de Adviesregeling Beloning directeuren van de Vereniging Goede Doelen Nederland. De Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging bij VluchtelingenWerk vindt plaats door de landelijke Raad van Toezicht. De weging leidt tot een zogenoemde BSD score voor de bestuursvoorzitter van 511 punten. Met dit aantal punten komt de bestuursvoorzitter in categorie J en dit leidt tot een maximaal mogelijk bruto (norm)inkomen van € 156.752 in 2019. Dit normjaarinkomen omvat brutoloon, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en eventueel uitbetaling van niet opgenomen vakantiedagen (dit laatste onderdeel speelt niet bij VluchtelingenWerk). In de berekening worden werkgeverslasten (zoals bijvoorbeeld pensioenlasten) niet betrokken.

Het feitelijk inkomen van de bestuursvoorzitter ligt onder dit maximum. In 2019 is deze functie vervuld door:

Piet de Kroon	van 1 januari t/m 31 januari
Abdeluheb Choho	van 1 februari t/m 31 december

De feitelijke inkomens van beide bestuursleden liggen onder het geformuleerde maximum.

Voor de overige leden van het bestuur, de directeur-bestuurders van de vijf regionale stichtingen, is de BSD score bepaald op basis van de aard en omvang van de betreffende regionale stichting en komt uit op een score van 374 punten. Met dit aantal punten vallen de overige leden van het bestuur in categorie G. Het maximale normjaarinkomen komt uit op € 109.162. Alle directeur-bestuurders van de regionale stichtingen vallen binnen deze norm.

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de leden van het bestuur.

Bestuursvoorzitter

Naam	De heer A. Choho	De heer P.W.M. de Kroon
Functie	bestuursvoorzitter	bestuursvoorzitter a.i.
Dienstverband, aard	onbepaald	bepaald
Uren per week	36 uur, 100%	36 uur, 100%
Periode	1 februari - 31 december	1 januari - 31 januari
Brutoloon incl. vakantiegeld en eindejaarsuitkering	128.464	11.045
Belastbare vergoedingen	0	-
Werkgeversdeel pensioenpremie	11.090	-
Totale kosten	139.554	11.045

De heer de Kroon was formeel vanaf 1 maart uit dienst. De maand februari stond in het teken van overdracht aan de heer Choho.

De nieuwe governance is per 1 oktober 2016 ingegaan. Ten aanzien van de bezoldiging en de salarislasten is er niet veel veranderd ten opzichte van de situatie van vóór 2017. Directeuren zijn directeur-bestuurders geworden en zijn nu mede verantwoordelijk voor verenigingsbrede aangelegenheden. De directeur-bestuurders besteden plus minus 40% van hun beschikbare tijd aan verenigingsbrede taken, waaronder het deelnemen aan bestuursvergaderingen en het aansturen van specifieke portefeuilles. De invulling hiervan verschilt overigens per persoon. De 40% dient in dit kader als een gemiddelde te worden opgevat.

Als gevolg van de gewijzigde governance en op basis van de RJ-Richtlijn 650 moet echter in deze geconsolideerde jaarrekening wel een overzicht van de bezoldiging van de directeur-bestuurders worden gegeven.

Regio	Noord	Oost	West en Midden	Zuidwest	Zuid
Naam	De heer H. van Iperen	De heer J. van der Werff	Mevrouw M. Parson	Mevrouw M. Huisman	Mevrouw J. de Visser
Dienstverband, aard	bepaald	onbepaald	onbepaald	onbepaald	onbepaald
Uren per week	36 uur	38 uur	38 uur	36 uur	36 uur
Periode	jaar 2019	jaar 2019	jaar 2019	jaar 2019	jaar 2019
Brutoloon Vakantiegeld en eindejaars uitkering	€ 103.956	€ 103.027	€ 103.027	€ 98.000	€ 97.487
Belastbare vergoedingen	€ 4.218				
Werkgeversdeel pensioenpremie	€ 10.297	€ 10.958	€ 10.876	€ 10.133	€ 10.297
Totaal	€ 118.471	€ 113.985	€ 113.903	€ 108.133	€ 107.784

De directeur-bestuurders van de regionale stichtingen besteden gemiddeld 40% van hun tijd aan landelijke taken.

Bezoldiging leden van de landelijke Raad van Toezicht

Begunstigde	Omschrijving	Bedrag
De heer F.H. Rövekamp (Afgetreden: 1-4-2019)	Onkostenvergoeding 2019, naar rato	€ 375
Mevr. W. Sorgdrager	Onkostenvergoeding 2019	€ 1.500
De heer T. Coenen	Onkostenvergoeding 2019	€ 1.500
Mevr. J. Schulp	Onkostenvergoeding 2019	€ 1.500
De heer K. Shahbazi	Onkostenvergoeding 2019	€ 1.500
Dhr. P. Jacobs	Afstand gedaan van de vergoeding	€ 0
Mevr. A.E.H. Baltus	Onkostenvergoeding 2019	€ 1.500
Totaal		€ 7.875

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de leden van de Raad van Toezicht.

2.8.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Het Corona-virus en de maatregelen die de overheid in maart 2020 heeft aangekondigd zullen een negatief effect hebben op de financiële positie en wordt aangemerkt als een gebeurtenis na balansdatum. Zo zijn de klassikale inburgeringslessen en trainingen tijdelijk gestopt waardoor er geen baten gegenereerd worden, terwijl sommige kosten doorlopen. De overige dienstverlening wordt zoveel als mogelijk in aangepaste vorm gaande gehouden. Er worden diverse maatregelen genomen om de kosten te verminderen en de daling van baten te remmen, waarbij ook een beroep zal worden gedaan op de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW). De liquiditeitsprognose wordt frequent geactualiseerd om te beoordelen of deze in gevaar komt. Op geconsolideerd niveau is er in 2020 naar verwachting voldoende financiële buffer om de verwachte effecten van het Corona-virus op te vangen.

3 Enkelvoudige jaarrekening

3.1 Enkelvoudige Balans

Na resultaatbestemming – bedragen zijn x € 1.000

	<u>Ref</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Activa			
<u>Vaste activa</u>			
Immateriële vaste activa	18	482	718
Materiële vaste activa	19	<u>535</u>	<u>566</u>
		1.017	1.284
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraden	20	23	21
Vorderingen en overlopende activa	21	2.939	3.035
Effecten	22	6.438	5.958
Liquide middelen	23	<u>5.837</u>	<u>5.558</u>
		<u>15.237</u>	<u>14.572</u>
Totaal Activa		<u><u>16.254</u></u>	<u><u>15.856</u></u>
Passiva			
<u>Reserves en fondsen</u>			
Reserves			
Continuïteitsreserve	24.1	7.689	6.049
Bestemmingsreserves	24.2	<u>3.725</u>	<u>4.105</u>
		11.414	10.154
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	24.3	<u>236</u>	<u>310</u>
Totaal reserves en fondsen		11.650	10.464
Voorzieningen	25	372	232
Kortlopende schulden	26	<u>4.232</u>	<u>5.160</u>
Totaal Passiva		<u><u>16.254</u></u>	<u><u>15.856</u></u>

3.2.1 Enkelvoudige Staat van baten en lasten

Bedragen zijn x € 1.000

	ref	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
BATEN				
Baten van particulieren		5.941	5.550	5.359
Baten van bedrijven		100	100	130
Baten van loterijorganisaties (NPL)	27	10.001	10.000	10.000
Baten van subsidies van overheden	28	14.496	14.378	12.840
Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.440	1.085	1.414
Som van de geworven baten		31.978	31.113	29.743
Overige baten		0	0	0
Som van de baten		31.978	31.113	29.743
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
Belangenbehartiging	29.1	4.753	4.894	5.171
Begeleiding	29.2	12.757	12.930	12.610
Begeleiding - Projecten	29.2	4.674	4.868	4.276
Expertise	29.3	2.209	2.229	2.611
Bedrijfsvoering	29.4	2.646	2.421	2.637
Verenigingsstaf	29.5	2.655	3.233	1.443
Totaal besteed aan doelstellingen		29.693	30.574	28.747
Kosten werving baten	30	951	976	1.071
Kosten beheer en administratie	31	633	791	926
Som der lasten		31.277	32.342	30.744
Saldo voor financiële baten en lasten		701	-1.229	-1.001
Saldo financiële baten en lasten	32	485	100	-261
Saldo van baten en lasten		1.186	-1.129	-1.262
Mutatie bestemmingsreserves en -fondsen				
Bestemmingsreserves (onttrekking)		1.255	1.255	506
Bestemmingsreserves (toevoeging)		-875	0	-651
Bestemmingsfondsen (onttrekking)		722	128	1.231
Bestemmingsfondsen (toevoeging)		-648	0	-892
Mutatie bestemmingsreserves en -fondsen		454	1.383	194
Resultaat na mutatie bestemmingsreserves en -fondsen		1.640	253	-1.068

3.2.2 Bestemming van het resultaat

Het resultaat van het boekjaar 2019 is als volgt verwerkt in het eigen vermogen:

	2019	Begroting	2018
Toevoegingen aan bestemmingsreserves			
Reserve financiering activa	209		166
Impuls Fondsenwerving	200		-
Organisatieverandering	91		
Reserve NPL MJB 2019-2022	375		485
	875	-	651
Onttrekkingen uit bestemmingsreserves			
Reserve immateriële vaste activa VVS3	-235	-235	-235
Reserve financiering activa	-240	-207	-268
Reserve NPL (2018)	-722	-788	
Verandertraject vereniging	-		-
Vluchtelingen DOE-fonds	-58	-25	-3
	-1.255	-1.255	-506
Per saldo toevoeging aan bestemmingsreserves	-380	-1.255	145
	2019		2018
Toevoegingen aan bestemmingsfondsen			
Vluchtelingenfonds	260		354
Fonds Kindervakantieweken	233		272
Fonds Ellen Nieuwenhuijsen	20		16
Cliëntgebonden uitgaven	-		59
Samenspel	135		191
	648	-	892
Onttrekkingen uit bestemmingsfondsen			
Vluchtelingenfonds	-241		-354
Fonds vluchtelingenprojecten	-27	-33	-60
Fonds Arbeidsparticipatie	-		-250
Fonds Kindervakantieweken	-233		-289
NPL Extra Gezinshereniging	-		-200
Fonds Ellen Nieuwenhuijsen	-20		-5
Samenspel	-201	-95	-73
	-722	-128	-1.231
Per saldo onttrekking uit de bestemmingsfondsen	-74	-128	-339
Onttrekking uit de continuïteitsreserve	1.640		-1.068
Bestemming Resultaat boekjaar (-/- = verlies)	1.186	-1.383	-1.262

3.3 Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

3.3.1 Waarderingsgrondslagen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld conform Titel 9 BW2 en RJ 650. Voor de waarderingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de geconsolideerde jaarrekening. De waarderingsgrondslagen zijn hieraan gelijk, tenzij hieronder anders is vermeld.

3.3.2 Toelichting op de enkelvoudige balans

Immateriële vaste activa (18)

	VVS 3	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2019	718	718
Investerings gedurende boekjaar	-	-
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-236	-236
Overboeking in gebruik name	-	-
Boekwaarde per 31 december 2019	482	482
<u>Cumulatief</u>		
Totale aanschafwaarde per 31 december	1.177	1.177
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	695	695
Boekwaarde per 31 december	482	482

Materiële vaste activa (19)

	Verbouw- ingen	Inven- taris	ICT LB	ICT RS	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2019	1	13	160	392	566
Investerings gedurende boekjaar	-	-	79	130	209
Afschrijvingen gedurende boekjaar	-1	-6	-51	-183	-241
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Overige waarde aanpassingen	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2019	0	7	188	339	535
<u>Cumulatief</u>					
Totale aanschafwaarde per 31 december	191	131	444	1.341	2.107
Gecumuleerde afschrijvingen per 31 december	191	124	255	1.001	1.571
Boekwaarde per 31 december 2019	0	7	188	339	535

De materiële activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. De vereniging beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Vorraden (20)

	2019	2018
Voorraad publicatiemateriaal	23	21
Totaal	23	21

De voorraad bestaat uit publicaties en overig voorlichting- en reclamemateriaal. De voorraden worden aangehouden in het kader van de doelstelling.

Vorderingen en overlopende activa (21)

	2019	2018
Bijdragen van ministeries		
Directie Regie Vreemdelingenketen (DRV)*	1.475	1.129
Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I)	206	206
Raad voor de Rechtsbijstand	121	99
Projectsubsidies	141	357
Bijdragen van overige instellingen		
Overige project bijdragen	0	0
Nog te besteden subsidies en bijdragen derde partijen**	326	0
Debiteuren		
Factuurdebiteur derden	19	36
Factuurdebiteur onderling	289	843
Af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	-97	-26
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten en bijdragen	101	171
Overige vorderingen	17	100
Overige vorderingen kort derden	341	120
Totaal	2.939	3.035

* Bij het bepalen van deze vordering is door VWN rekening gehouden met een lagere vaststelling van de subsidie van het Ministerie van J&V dan per beschikking voor 2019 is toegekend. Deze lagere vaststelling van ca € 453.000 is één-op-één gerelateerd aan een lagere realisatie van kosten op de tolkendienst dan was begroot en verwerkt in de aanvraag van de subsidie. Medio mei 2020 heeft de contactpersoon van het Ministerie per e-mail laten weten dat het bedrag dat VWN niet heeft uitgeput in 2019, in mindering zal worden gebracht bij de vaststelling van de subsidie van 2019. Integrale besluitvorming over de bestemming van de niet bestede middelen vindt later in het jaar plaats.

** Deze post betreft het saldo van te vorderen projectsubsidies en de nog te besteden bedragen voor deze projecten.

Effecten (22)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Obligaties	4.503	4.270
Aandelen	1.507	1.670
Geldmarkt	428	18
Totaal	<u>6.438</u>	<u>5.958</u>

De beleggingen moeten in overeenstemming zijn met het vastgestelde beleggingsbeleid en voldoen aan de toets van duurzaamheid. Het bovengenoemde bedrag bij Geldmarkt betreft een geblokeerde rekening bij Van Landschot waarbij zij de beleggingsportefeuille beheert via aan- en verkopen van aandelen en obligaties.

Liquide middelen (23)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Liquide middelen - diverse banken	5.837	5.558
Totaal	<u>5.837</u>	<u>5.558</u>

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve (24.1)

	2019	2018
Stand per 1 januari	6.049	7.117
Resultaatbestemming	1.640	-1.068
Stand per 31 december	7.689	6.049

VluchtelingenWerk heeft de minimale omvang van de continuïteitsreserve bepaald op tenminste 25% van het balanstotaal. In 2019 is de solvabiliteit 47% en voldoet hiermee aan de doelstelling. De Vereniging Goede Doelen Nederland heeft in de richtlijn Financieel Beheer de omvang van de continuïteitsreserve gemaximeerd op 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, voor VluchtelingenWerk maximaal € 14.512.000. VluchtelingenWerk blijft met een continuïteitsreserve ultimo 2019 van € 7.689.000 ruim binnen deze norm.

Bestemmingsreserves (24.2)

	Stand per 1-1-2019	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Stand per 31-12-19
Reserve immateriële vaste activa VVS3	719	-	-235	484
Reserve financiering activa	566	209	-240	535
Vluchtelingen DOE-fonds	335	-	-58	277
Reserve NPL	2.000	-	-722	1.278
Reserve NPL MJB 2019-2022	485	375	-	860
Impuls Fondsenwerving	-	200		200
Organisatieverandering	-	91		91
Totaal bestemmingsreserves	4.105	875	-1.255	3.725

Reserve financiering (immateriële) vaste activa

De bestemmingsreserve immateriële vaste activa heeft als doel de toekomstige jaarlijkse afschrijvingen te kunnen dekken vanuit deze bestemmingsreserve. In 2019 is derhalve een bedrag van € 235.000 aan afschrijvingslasten uit deze reserve onttrokken.

Hetzelfde geldt voor de bestemmingsreserve financiering activa. De investeringen in materiële vaste activa worden toegevoegd aan de reserve met als doel de toekomstige afschrijvingen te kunnen dekken vanuit deze bestemmingsreserve.

Vluchtelingen DOE fonds

In 2015 is het Vluchtelingen DOE-fonds in het leven geroepen en gefinancierd vanuit particuliere donaties. Met dit fonds wil VluchtelingenWerk vernieuwende projecten en activiteiten steunen die zich richten op integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Met name projecten en initiatieven worden ondersteund die de zelfstandigheid van asielzoekers en vluchtelingen of de ontmoeting en kennismaking van asielzoekers en vluchtelingen met de Nederlandse samenleving bevorderen.

In 2019 is € 58.000 uit deze bestemmingsreserve gebruikt om dit doel te verwezenlijken. Met name de regionale stichtingen van VluchtelingenWerk maken aanspraak op dit fonds.

Reserve bijdrage NPL

Eind 2017 heeft de Nationale Postcode Loterij een extra bijdrage gedaan van 2 miljoen euro. Deze middelen zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve om in toekomstige jaren te kunnen besteden. In 2019 is een bedrag van € 722.000 onttrokken aan deze reserve voor het verder optimaliseren van het Vluchtelingen Volg Systeem (VVS) (€ 172.000), het verder implementeren en optimaliseren van het ERP pakket Odoo (€ 450.000) en het verstrekken van basisfinanciering aan de regionale stichtingen (€ 100.000).

Bestemmingsfondsen (24.3)

	Stand per 1-1- 2019	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Stand per 31-12- 2019
Vluchtelingenfondsen	0	260	-241	19
Fonds vluchtelingenprojecten	27	-	-27	-
Fonds Ellen Nieuwenhuijsen	106	20	-20	106
Cliëntgebonden uitgaven	59	-	-	59
Samenspel	118	135	-201	52
Fonds Kindervakantieweken	-	233	-233	-
Totaal bestemmingsfondsen	310	648	-722	236

Vluchtelingenfonds

Dit is een door VluchtelingenWerk ingesteld noodfonds voor vluchtelingen. De aanvragen kunnen worden ingediend bij de regionale stichtingen en zijn onder meer bedoeld voor vergoeding bij gezinshereniging, vergoeding van legeskosten, documentonderzoek en dergelijke.

Het Vluchtelingenfonds heeft eind 2019 een saldo van € 19.000 welke in 2020 zal worden aangewend.

Fonds Vluchtelingenprojecten

Het Fonds Vluchtelingenprojecten stelt organisaties van en voor vluchtelingen in staat projecten te organiseren gericht op integratie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Dit fonds is in het leven geroepen na overleg tussen de stichting Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON), VluchtelingenWerk Nederland en de stichting Steunfonds Vluchtelingen Organisaties (SVO). Het bestemmingsfonds wordt beheerd door VluchtelingenWerk met inbreng van de stichting VON. Eind 2019 is dit fonds volledig uitgeput.

Fonds Ellen Nieuwenhuijsen

In december 2017 is een notariële overeenkomst gesloten voor de vestiging van een Fonds op Naam binnen VWN. In april 2020 is – ter verdere verduidelijking van de bestemming van het Fonds - een appendix toegevoegd aan de overeenkomst. Het Fonds krijgt de naam “Fonds Ellen Nieuwenhuijsen”. VWN wordt op drie manieren vermogen ter beschikking gesteld:

- Op moment van levering in december 2017 was de WOZ-waarde € 95.000. Uit praktische overwegingen is destijds besloten om het pand te waarderen tegen een waarde van € nihil. Wel is in de jaarrekening 2017 een bedrag van € 95.000 via resultaatbestemming toegevoegd aan het “bestemmingsfonds Ellen Nieuwenhuijsen”. De laatst bekende WOZ-waarde is door de gemeente Leeuwarden bepaald op € 112.000.

De woning is beschikbaar gesteld als woonruimte voor vluchtelingen en de huurbaten komen ten goede van VluchtelingenWerk.

- Een periodieke schenking van € 12.000 per jaar die gedurende minstens vijf jaar wordt uitgekeerd en uiterlijk eindigt bij het overlijden van de schenkers, dan wel bij opzegging door de schenkers na een periode van vijf jaar. Ook hiervoor is een aparte overeenkomst “Periodieke schenking” opgesteld.

- Via de testamenten van de schenkers in de vorm van een effectenportefeuille, tegenwoordig onder discretionair vermogensbeheer bij ABN AMRO MeesPierson.

Mutaties in het Bestemmingsfonds zullen jaarlijks door VWN via resultaatbestemming worden toegevoegd aan of in mindering worden gebracht op het Bestemmingsfonds “Ellen Nieuwenhuijsen”. De baten in het fonds bestaan uit de maandelijkse huurinkomsten van de woning en schenkingen aan het Fonds minus de kosten van onderhoud en beheer van de woning. Het (voordelige) saldo komt volledig ten goede van het reguliere werk van VluchtelingenWerk en wordt – op basis van de gemaakte afspraken op fifty/fifty basis verdeeld tussen VWN en Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland (“VW NN”). Voor 2019 betekent dit dat een bedrag van € 20.000 aan inkomsten is besteed aan de genoemde kosten en aan de verdeling tussen VWN en VW NN.

Voorzieningen (25)

	Wachtgeld /		
	Loopbaan- budget	Transitie- verg.	Totaal
Stand per 1 januari 2019	121	111	232
Onttrekking/Vrijval	-22	-4	-26
Toevoegingen	54	112	166
Stand per 31 december 2019	153	219	372

Loopbaanbudget

In de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening is het loopbaanbudget opgenomen. Met het loopbaanbudget kan de werknemer werken aan de loopbaan en inzetbaarheid op eigen maat en naar eigen behoefte, gericht op het verkrijgen en behouden van een sterke arbeidsmarktpositie. De besteding van de gelden kan over de jaargrens heen lopen.

Wachtgeld, transitievergoeding

Deze voorziening dekt de toekomstige kosten van de tot en met 2015 gerealiseerde vermindering van het bestand aan medewerkers van de landelijke organisatie. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met een schatting van de verdien capaciteit van de voormalige medewerkers. De wachtgeldregeling wordt uitgevoerd conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Daarnaast is in deze voorziening een bedrag van € 40.000 opgenomen voor transitievergoedingen, een bedrag van € 60.000 aan juridische procedures en een bedrag van € 100.000 euro voor dekking van de kosten van langdurig zieke medewerkers.

Kortlopende schulden (26)

	2019	2018
Crediteuren derden	1.254	1.441
Crediteuren onderling facturen	25	58
Crediteuren onderling subsidies en overig	1.872	386
Nog te besteden subsidies en bijdragen derde partijen	0	2.122
Nog te betalen aan regionale stichtingen	164	93
Loonheffing	550	530
Verlofdagen en spaaruren	222	229
Overige schulden en overlopende passiva	145	301
Totaal	4.232	5.160

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

3.3.3 Niet in de enkelvoudige balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

Het landelijk bureau en de regionale stichtingen hebben geen panden in eigendom en huren derhalve kantoorruimten.

Per 1 april 2018 is een huurcontract gesloten voor de huisvesting van het landelijk bureau te Amsterdam. Het contract heeft een looptijd van vijf jaar, ofwel lopend tot 31 maart 2023.

Op jaarbasis bedraagt de huur € 356.000 en is op de huur een indexclausule van toepassing. Voor meerdere zekerheid van de verhuurder heeft VluchtelingenWerk een bankgarantie gesteld van € 213.000.

IP-VPN netwerk

Met KPN is een overeenkomst afgesloten voor het gebruik van een IP-VPN netwerk en aansluitingen. Ingangsdatum 1 juni 2017. Het contract heeft een looptijd tot en met 31 mei 2022. Het minimum aantal aansluitingen van 250 dient gedurende de looptijd van de overeenkomst aangehouden te worden. De minimale jaarlijkse kosten zijn circa € 450.000.

Overige ICT

Deze betreffen een drietal contracten met een langere looptijd dan een jaar die tezamen een verplichting van circa € 88.000 per jaar omvatten. Deze betreffen Toshiba, Global Switch tot 2023 en Clockwise.

Ifunds

Met Ifunds is een contract aangegaan voor de periode 2019 tot en met 2022. De minimale jaarlijkse kosten zijn circa € 86.800 en de tarieven worden jaarlijks conform de CBS indexering aangepast.

Kredietovereenkomst Van Lanschot Bankiers

Met Van Lanschot Bankiers te Amsterdam is een kredietovereenkomst tot maximaal € 2 miljoen overeengekomen.

Overig

Voor schoonmaak is met de firma Amal een contract afgesloten met een looptijd tot 1 april 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 65.000. Voor de salarisadministratie is met AAG een driejarig contract afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2021 met een jaarlijkse verplichting van € 172.500. Daarnaast zijn er nog een aantal overige contracten (CWS en Oasis) met een langere looptijd dan één jaar. De hieruit voortvloeiende verplichtingen omvatten jaarlijks circa € 25.000.

3.3.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Grondslagen van de bepaling van het resultaat

Voor de resultaatbepalingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de geconsolideerde jaarrekening. De grondslagen zijn hieraan gelijk, tenzij anders is vermeld.

Toelichting baten

Baten van loterijorganisaties (27)

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	10.001	10.000	10.000
Totaal	10.001	10.000	10.000

In 2019 heeft VluchtelingenWerk een reguliere bijdrage van € 8 miljoen ontvangen, aangevuld met een voor de periode 2018 tot en met 2022 extra structurele bijdrage van € 2 miljoen per jaar.

Baten van subsidies van overheden (28)

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Raad voor de Rechtsbijstand	1.179	1.200	1.004
Ministerie van SZW (DS&I)	1.030	1.030	1.030
Ministerie van J&V (DRV) steunfunctie	1.444	1.461	1.551
Ministerie van J&V (DRV) 1ste lijns activiteiten	6.325	5.647	4.713
Ministerie van J&V (DRV) tolkendienst	2.130	2.534	2.408
Ministerie van SZW VIP (AMIF)	12	-	17
Ministerie van SZW Eigenwijs (AMIF)	-41	-	67
Ministerie van SZW Een nieuw hoofdstuk (AMIF)	-	-	75
Ministerie van SZW Met opgeheven hoofd (AMIF)	-4	-	29
Ministerie van J&V Met opgeheven hoofd (AMIF)	-4	-	29
Ministerie van SZW Met opgeheven hoofd 2 (AMIF)	883	819	782
Ministerie van SZW Time4You (AMIF)	429	446	383
Ministerie van SZW Werk aan de winkel (AMIF)	960	1.119	739
Ministerie van SZW Eurowijzer	154	122	13
Totaal	14.496	14.378	12.840

Raad voor de Rechtsbijstand

Met de Raad voor Rechtsbijstand is een overeenkomst gesloten voor het verlenen van rechtsbijstand aan vluchtelingen in de eerste fase van de asielprocedure.

Subsidie ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (DS&I)

De subsidie van de Directie Samenleving en Integratie (DS&I) is gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies aan vrijwilligers en betaalde medewerkers die toegelaten vluchtelingen begeleiden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving. Voor deze steunfunctie is in 2019 een subsidie beschikbaar gesteld van € 1.030.000.

Subsidie ministerie van Justitie en Veiligheid (DRV)

Om de activiteiten van VluchtelingenWerk Nederland in de centrale opvanglocaties gericht op voorlichting en begeleiding gedurende de asielprocedure te kunnen financieren heeft de Directie Regie Afdeling Ketensturing (DRV) voor 2019 meerdere subsidies toegekend tot een bedrag van € 9.899.000. In mei 2020 dient de subsidie nog definitief door DRV te worden vastgesteld. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de betreffende vordering op pagina 60.

De verleende subsidies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Specifieke producten en activiteiten gericht op het opleiden, trainen en verstrekken van advies ter ondersteuning aan de begeleiding van asielzoekers. Voor deze steunfunctie is een subsidie beschikbaar gesteld van maximaal € 1.444.000.
- Voor de begeleiding van asielzoekers in 1ste fase asielprocedure, de tijdelijke noodvoorzieningen en op de vrijheidsbeperkende locaties is € 6.325.000 toegekend.
- Voor de tolkdiensten werd € 2.130.000 gesubsidieerd door DRV.

Projectsubsidies

Eigenwijs

Het agentschap van SZW, AMIF, heeft voor de periode van 2015 – 2018 een maximale subsidie toegekend van € 1.313.335 voor project Eigenwijs. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 21.005, € 434.000 en € 684.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 67.000. De eindafrekening in 2019 heeft geleid tot een correctie van € 41.000 negatief.

Een nieuw hoofdstuk

Het agentschap van SZW, AMIF, heeft voor de periode van 2015 – 2018 een subsidie toegekend van € 1.048.792 voor het project Een nieuw hoofdstuk. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 14.000, € 268.000 en € 515.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 75.000. In 2019 is het project afgerekend, dit heeft geen effect gehad op de reeds verantwoorde baten in voorgaande jaren.

Met opgeheven hoofd

Het agentschap van SZW, AMIF, heeft voor de periode van 2015 – 2018 een subsidie toegekend van € 666.059 voor project Met opgeheven hoofd. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 8.085, € 53.094 en € 146.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 29.000. De eindafrekening in 2019 heeft geleid tot een correctie van € 4.000 negatief.

Daarnaast heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid (SVT) voor de periode van 2015 – 2018 een subsidie toegekend van € 649.172 voor project Met opgeheven hoofd. In 2015, 2016 en 2017 is respectievelijk een bedrag van € 8.085, € 129.000 en € 146.000 aan baten toegekend naar rato van de subsidiabele kosten. In 2018 zijn de verantwoorde baten € 29.000. De eindafrekening in 2019 heeft geleid tot een correctie van € 4.000 negatief.

Toelichting lasten

In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop de ingezette middelen zijn besteed aan de organisatieactiviteiten, Belangenbehartiging, Begeleiding, Expertise, Bedrijfsvoering en Verenigingsstaf. Per onderdeel zijn te behalen resultaten geformuleerd.

Per activiteit zijn producten en projecten gegroepeerd om de doelstelling te bereiken. De kosten per product en project zijn gebaseerd op de inzet van medewerkers vermeerderd met door derden in rekening gebrachte direct toerekenbare kosten. De lasten van de werkorganisatie zijn middels een integrale urenadministratie en een integraal uurtarief aan de producten en projecten toegerekend.

Besteed aan de doelstellingen

Belangenbehartiging (29.1)

Doelstelling: De afdeling belangenbehartiging maakt zich sterk voor een ruimhartig beleid voor asielzoekers en vluchtelingen en draagvlak voor hun bescherming in de samenleving.

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Beleidsbeïnvloeding & lobby asiel	Asiel	536	502	453
Programma Intern. rechtsbescherming	Asiel	354	415	527
Doorberek. Progr. Internat. Rechtsbescherm.	Asiel	-23	-	-
Programma IR Hotspots	Asiel	271	248	57
Beleidsbeïnvloeding & lobby integratie	Integratie	250	250	265
Regionale belangenbehartiging	Integratie	-	-	591
Marketing & communicatie vereniging	V&O	753	755	787
Draagvlak	V&O	306	354	314
Draagvlak en jongeren	V&O	69	305	52
Persvoorlichting	V&O	341	290	346
Voorlichting	V&O	1.161	1.047	1.132
Campagne	V&O	453	501	441
Positionering en Sterk Merk	V&O	441	419	402
Stay Human	V&O	-	-	25
Totaal belangenbehartiging		4.913	5.087	5.392
Aandeel in kosten van beheer & administratie		160	193	221
Netto belangenbehartiging		4.753	4.894	5.171

Toelichting: VluchtelingenWerk behartigt zowel landelijk als lokaal de collectieve en individuele belangen van asielzoekers en vluchtelingen. De afdeling Belangenbehartiging van het Landelijk Bureau heeft als taak de collectieve belangen van asielzoekers en vluchtelingen op landelijk niveau te behartigen. Met een mix aan instrumenten draagt de afdeling Belangenbehartiging bij aan vluchtelingenbescherming in Nederland en daarbuiten.

Die mix bestaat uit 'stille diplomatie' en openbare acties richting politiek en beleidsmakers (zoals lobbybrieven, pers- en communicatieacties, onderzoek en publicaties), het uitbreiden, betrekken en behouden van de achterban (donateurs en sympathisanten) en het ondersteunen van regionale activiteiten (zoals samenwerking met regionale stichtingen) en internationale activiteiten (zoals Europese lobby en de samenwerking met internationale zusterorganisaties).

De bestedingen in 2019 zijn € 141.000 lager dan begroot en € 418.000,- lager dan de bestedingen in 2018.

Begeleiding (29.2)

Doelstelling: De afdeling begeleiding stelt asielzoekers tijdens en na de asielprocedure in staat de regie over hun leven te houden en de inzet van de afdeling leidt er toe dat vluchtelingen een stap kunnen zetten op de participatieladder.

Begeleiding			Realisatie	Begroting	Realisatie
			2019	2019	2018
Centrale Opvang	Asiel	3.757	4.867	4.069	
POL	Asiel	2.951	1.603	1.878	
Aanmeldcentra	Asiel	859	916	835	
Grenshospitium	Asiel	89	92	84	
Vrijheidsbeperkende locatie	Asiel	99	94	101	
1e fase AZC	Asiel	155	147	174	
Tolkenbudget	Asiel	2.130	2.534	2.408	
Regionale Steunpunten Rechtsbescherming	Asiel	255	262	515	
Programma gezinshereniging	Asiel	159	112	234	
Training & Opleiding asiel	Asiel	462	538	623	
Doorber. Training & Opleiding asiel (inkomsten)	Asiel	-67	-75	-70	
Vaatschappelijke Begeleiding en Regionale Onderst	Integratie	106	201	140	
Arbeidsparticipatie	Integratie	641	667	826	
Kindervakantieweken	Integratie	255	192	288	
Vluchtelingen DOE fonds	Integratie	58	25	3	
Trainees Vluchtelingen	Integratie	374	253	-	
Training & opleiding integratie	Integratie	735	685	762	
Doorberekening Training & opleiding integratie	Integratie	-186	-164	-208	
Advisering aanbesteding	V&O	-	50	-	
Inburgering	Integratie	19	45	-	
Totaal begeleiding		12.850	13.047	12.662	
Aandeel in kosten van beheer & administratie		93	117	52	
Netto totaal begeleiding		12.757	12.930	12.610	

Projecten		Realisatie	Begroting	Realisatie
		2019	2019	2018
Bekend maakt bemind 1	V&O	86	46	376
Bekend maakt bemind 2		265	0	0
Projectontwikkeling asiel	Asiel	123	203	184
Projectontwikkeling Integratie	Integratie	177	232	199
PJ Eigen Wijs (AMIF)	Asiel	31	-	93
PJ Een Nieuw Hoofdstuk (AMIF)	Asiel	18	-	134
PJ Met Opgeheven Hoofd (AMIF/SVT)	Asiel	-	-	84
PJ Met opgeheven Hoofd 2	Asiel	1.066	1.316	971
PJ Time4You	Asiel	648	719	620
PJ Samenspel	Asiel	-	-	73
PJ Samenspel 2	Asiel	201	95	-
PJ Vluchtelingen Investeren in Participeren (AMIF)	Integratie	-	-	249
PJ Euro Wijzer 2 (Oranjerfonds)	Integratie	-	-	-
PJ VIP2 Werk aan Winkel	Integratie	1.406	1.612	1.111
PJ Werkwijzer (Oranjerfonds)	Integratie	51	59	111
PJ Euro Wijzer 3 (Oranjerfonds)	Integratie	25	528	276
PJ Euro Wijzer 3.2 (Oranjerfonds / Dioraphte)	Integratie	479	0	0
Euro-passie (SZW)	Integratie	185	162	18
Totaal belangenbehartiging		4.762	4.971	4.500
Aandeel in kosten van beheer & administratie		88	103	224
Netto belangenbehartiging		4.674	4.868	4.276

Toelichting: In heel Nederland bieden medewerkers van VluchtelingenWerk begeleiding aan asielzoekers en vluchtelingen, van aankomst tot zelfstandigheid. De afdeling Begeleiding van het Landelijk Bureau faciliteert het uitvoerende werk in de regio's met deskundigheidsbevordering, interne beleidskaders, samenwerkingsafspraken, financiering en werkwijzen. VluchtelingenWerk combineert uitvoerend werk met signalering ten behoeve van belangenbehartiging. Een deel van het uitvoerende werk wordt bekostigd uit eigen middelen, zodat de daar verkregen kennis en ervaring kan worden ingezet in het kader van belangenbehartiging. In samenwerking met de regio's zoekt de afdeling Begeleiding naar een balans tussen de inzet van burgerkracht en professionele dienstverlening. De inzet van vrijwilligers is een belangrijk instrument om een brug te helpen bouwen tussen asielzoekers en vluchtelingen en de Nederlandse samenleving.

De bestedingen waren in 2019 € 180.000 lager dan begroot. Ten opzichte van 2018 zijn de bestedingen € 398.000 hoger.

Expertise (29.3)

Doelstelling: De deskundigheid van VluchtelingenWerk draagt bij aan een goede (rechts)positie van asielzoekers en vluchtelingen.

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Vluchtweb asiel	Asiel	255	358	219
Doorber. Vluchtweb Asiel (Inkomsten)	Asiel	-49	-50	-49
Helpdesk asiel	Asiel	818	723	1.103
Doorberekening Helpdesk Asiel (Inkomsten)	Asiel	-449	-420	-512
Documentalisten	Asiel	452	422	514
Publicaties & methodiekontwikkeling	Asiel	87	82	101
Doorber. Abonn. A&M (Inkomsten)	Asiel	-	-20	-14
WRV	Asiel	74	91	49
rekening Informatieve Diensten / WRV (Inkomsten)	Asiel	-50	-70	-
PJ Strategisch procederen	Asiel	159	310	158
PJ Strategisch procederen NPL	Asiel	120	-	-
Vluchtweb integratie	Integratie	153	264	133
Helpdesk integratie	Integratie	443	440	540
Vluchtelingenfonds	Integratie	241	177	354
Signalering & Monitoring	Integratie	4	7	256
iMMO	Asiel	99	95	
Doorberekening Helpdesk integratie (Inkomsten)	Integratie	-	-	-5
Totaal belangenbehartiging		2.358	2.411	2.847
Aandeel in kosten van beheer & administratie		148	182	236
Netto belangenbehartiging		2.209	2.229	2.611

Toelichting: De afdeling Expertise zorgt ervoor dat de kennis die relevant is voor de rechtspositie van asielzoekers en vluchtelingen aanwezig is binnen de Vereniging en daadwerkelijk wordt benut om de (rechts)positie van vluchtelingen te verbeteren. Dat doet de afdeling door actuele, relevante en kwalitatief hoogwaardige informatie en adviezen aan te bieden aan regionale stichtingen, de advocatuur en aan medewerkers van het Landelijk Bureau ten behoeve van de collectieve belangenbehartiging. Dit gebeurt zowel ten aanzien van de programmalijs Asiel (op de onderwerpen asielprocedure en land-van-herkomst-informatie) als ook ten aanzien van de programmalijs Integratie (materiële rechtspositie van vluchtelingen).

De bestedingen in 2019 waren € 20.000 lager dan begroot en € 402.000 lager ten opzichte van 2018.

Bedrijfsvoering (29.4)

Doelstelling: De afdeling Bedrijfsvoering richt zich op een effectievere en efficiëntere vereniging. De vereniging wordt verstrekt door harmonisering van bedrijfsvoering en ontzorging door het aanbieden van een basis dienstenpakket aan haar leden. De toevertrouwde financiële middelen worden zorgvuldig en duurzaam beheerd.

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Bedrijfsvoering tbv regio's	V&O	238	345	145
ICT Beheer Regio's	V&O	1.613	2.042	2.568
Doorberekening ICT beheer Regio's (Inkomsten)	V&O	-609	-972	-1.287
ICT Basispakket en Innovatie	V&O	768	717	637
Doorber. ICT Basispakket en Innovatie (Inkomsten)	V&O	-552	-552	-472
Service FO incl webwinkel	V&O	28	52	43
Programma VVS en uitvoering	V&O	548	460	545
Doorber. Programma VVS en uitv. (Inkomsten)	V&O	-84	-325	-81
Odoo Programma en uitvoering	V&O	618	691	541
Doorber. Odoo en uitvoering (Inkomsten)	V&O	-	-37	-37
Privacy	V&O	157	107	134
Verenigingsdiensten	V&O	-	-	9
Totaal bedrijfsvoering		2.726	2.529	2.745
Aandeel in kosten van beheer & administratie		80	108	108
Netto bedrijfsvoering		2.646	2.421	2.637

Toelichting: De afdeling Bedrijfsvoering dient gezien te worden als een werkorganisatie ten dienste van zowel de bedrijfsvoering van het Landelijk Bureau alsook ondersteunend aan de bedrijfsvoering van de regionale stichtingen.

De bestedingen waren in 2019 € 225.000 hoger dan begroot en € 9.000 hoger ten opzichte van 2018.

Verenigingsstaf (29.5)

Doelstelling: De verenigingsstaf ontwikkelt visie, strategie en verenigingsbeleid op alle onderdelen van de missie en de vereniging als organisatie en ziet toe op de uitvoering daarvan.

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Fonds Vluchtelingenprojecten (SVO)	V&O	33	33	60
Governance en Compliance	V&O	463	637	322
Visie en strategie ontwikkeling	V&O	80	340	186
Financieel beleid vereniging	V&O	323	316	431
Bestuursbudget	V&O	56	80	86
Vrijwilligersbeleid	V&O	152	313	286
Basisfinanciering: lumpsum	V&O	1.500	1.500	-
Strategisch Informatiemanagement	V&O	96	82	-
Organisatieontwikkeling	V&O	-	-	128
Totaal belangenbehartiging		2.702	3.301	1.499
Aandeel in kosten van beheer & administratie		47	69	56
Netto belangenbehartiging		2.655	3.233	1.443

Toelichting: De Verenigingsstaf beoogt de samenwerking met de regionale stichtingen te versterken. De leden participeren actief in beleidsontwikkelingen en besluitvorming omtrent de vereniging.

De bestedingen bedroegen in 2019 € 538.000 minder dan begroot. Ten opzichte van 2018 waren de bestedingen € 1.212.000 hoger, met name door het opnemen van de lumpsum basisfinanciering in de begroting van de verenigingsstaf (begrotingsverschuiving).

Kosten werving baten (30)

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Kosten eigen fondsenwerving		878	862	954
Kosten werving NPL bijdrage		2	2	1
Kosten verkrijging subsidies overheden		87	80	110
Kosten Werving beleggingen		2	52	-
Totaal wervingskosten		969	996	1.065
Aandeel in kosten van beheer & administratie		18	20	
Totaal wervingskosten		951	976	1.065

De kosten voor werving van de baten vallen ruim onder de 25% norm van het CBF. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar het bestuursverslag, zoals opgenomen in dit jaarrapport.

Kosten Beheer en Administratie (31)

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Kosten van beheer & administratie		633	791	926
Som der lasten		31.277	32.342	30.775
Kosten beheer en administratie in %		2,02%	2,45%	3,01%

Het bestuur van VluchtelingenWerk hanteert een norm van maximaal 10% van de som der lasten.

Financiële baten en lasten (32)

De rentebaten en de baten uit beleggingen zijn als volgt:

	Kosten	Contante opbrengst	Gerealiseerd koersresultaat	Niet gerealiseerd	Totaal
				koersres.	
Koersresultaat			31	335	366
Saldo opgelopen rente		-10			-10
Obligaties (Coupons)		121			121
Aandelen (Dividenden)		43			43
Beheervergoeding	-34				-34
Overige kosten	-3				-3
Totaal 2019	-37	154	31	335	483
Totaal 2018	-37	152	-67	-309	-261

Kostenverdeelstaat - Toelichting bestedingen

Bestemming	Doelstelling					Werving baten	Beheer en Administratie	Totaal	Totaal	Totaal
	Belangenbehartiging	Begeleiding	Expertise	Diensten	Verenigingsstaf			2019	begroting 2019	2018
Verstrekke (project) subsidies en (project) bijdragen	1.713	14.750	78	1.493	1.922	694	49	20.699	22.376	19.567
Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties	325	91	-	-	65	-	-	481	-	555
Communicatiekosten	424	-	-	-	-	-	-	424	-	478
Personeelskosten	1.993	2.255	1.854	1.003	582	224	508	8.419	8.576	8.738
Huisvestingskosten	140	158	130	70	41	16	36	591	595	569
Kantoor- en algemene kosten	89	100	82	45	26	10	23	375	464	537
Afschrijving	69	78	65	35	20	8	18	293	331	295
Totaal	4.753	17.432	2.209	2.646	2.655	951	633	31.282	32.342	30.738

Personeelskosten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Salarissen	6.249	6.352	6.342
Sociale lasten	1.030	954	975
Pensioenpremie	576	599	601
Overige personeelskosten	562	670	820
Totaal	8.417	8.576	8.738

Het gemiddeld aantal fte's in 2019 bij het landelijk bureau was 104,9. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2018 waar het gemiddeld aantal fte's lag op 111,1. De gemiddelde personele bezetting is als volgt:

Afdeling <i>(gemiddeld aantal fte's op jaarbasis)</i>	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Belangenbehartiging	29,1	29,7	30,4
Begeleiding	26,3	26,2	28,5
Expertise	20,8	22,0	24,6
Bedrijfsvoering	20,6	22,1	20,5
Verenigingsstaf	8,1	8,9	7,1
Totaal	104,9	108,9	111,1

Bezoldiging bestuur

Voor de bezoldiging van het bestuur wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.

3.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Het Corona-virus en de maatregelen die de overheid in maart 2020 heeft aangekondigd zullen een negatief effect hebben op de financiële positie en wordt aangemerkt als een gebeurtenis na balansdatum. Zie nadere toelichting in de geconsolideerde jaarrekening onder 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

3.5 Ondertekening van de jaarrekening

Het bestuur heeft de jaarrekening ondertekend op: .....

De heer A. Choho (voorzitter)

Mevrouw M. Huisman

De heer H.M. van Iperen

Mevrouw M. Parson

Mevrouw J. de Visser

De heer J. van der Werff

De leden van de Raad van Toezicht hebben de jaarrekening ondertekend op: .....

Mevrouw W. Sorgdrager (voorzitter)

De heer T. Coenen (Vice-voorzitter)

Mevrouw J. Schulp (lid)

De heer K. Shahbazi (lid)

De heer P. Jacobs (voorzitter van de
Audit Commissie)

Mevrouw A.E.H. Baltus (tevens lid van
de Audit Commissie)

Zirkzee Audit

accountants

Lange Voort 68
2341 KD Oegstgeest
Postbus 93
2340 AB Oegstgeest
T 071 - 515 40 14
F 071 - 517 36 66
E mail@zirkzee.nl
www.zirkzee.nl

onderdeel van de Zirkzee-groep

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland

A. Verklaring over de in het Jaarrapport opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de in dit Jaarrapport opgenomen jaarrekening 2019 (pagina's 30 tot en met 79) van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit Jaarrapport 2019 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging VluchtelingenWerk Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het Jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het Jaarrapport andere informatie die bestaat uit:

- het Bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de RJ-Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties" vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het Bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de landelijke Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Bestuur afwegen of de vereniging in staat is om de werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging de bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De landelijke Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar nodig relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging de activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de landelijke Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oegstgeest, 17 juni 2020
Zirkzee Audit B.V.

was getekend

R. Wassing RA